

Toekomstvisie TT Circuit Assen en omgeving

Belevingsplan voor een uitgebalanceerde gebiedsontwikkeling

Voorwoord

Begin 2010 heeft de provincie Drenthe haar plan van aanpak voor de ontwikkeling van het TT Circuit en omgeving gepresenteerd. Dat plan zocht de combinatie van economische ontwikkeling op en rond het circuit met de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving. Alhoewel de aanleiding lag in het feit dat de provincie als vergunningverlener optreedt voor het circuit, werd met het opstellen van de visie het vizier gericht op een duurzame ontwikkeling van het gebied en een betere samenwerking tussen exploitanten, bezoekers, gebruikers en omwonenden.

De provincie wilde graag samen met de gemeente Assen het voortouw nemen en een creatieve, interactieve aanpak met alle partijen in het gebied entameren. Inmiddels zijn we een jaar verder en ligt de visie op tafel. Enerzijds ambitieus in de integrale kwalitatieve benadering, anderzijds pragmatisch vanuit de gedachte dat goed buurmanschap belangrijker is dan juridisch getouwtrek.

De provincie heeft de regierol op zich genomen, maar in eendrachtige samenwerking met de gemeente Assen het proces op gang gebracht en intensief gefaciliteerd. De samenwerking met de vele partijen met sterk uiteenlopende belangen was een avontuurlijke route, die veel energie heeft gevegd van alle deelnemers aan dit proces. Maar het resultaat mag er zijn. Vanuit een duidelijke filosofie die reductie van de geluidhinder combineert met alle elementen van integrale gebiedsontwikkeling ligt er een gedragen visie, met een duurzaam karakter.

En daar laten we het niet bij. We willen graag met de partijen toewerken naar uitvoeringsprogramma's en duidelijke spelregels in het gebied. Daarover is een convenant gesloten met de visiepartners. Met dat thans haalbare perspectief voor ogen wordt de uiteindelijke vergunningverlening een startschot voor intensievere samenwerking. Daar zijn we blij mee en trots op.

Tanja Klip-Martin, Gedeputeerde Provincie Drenthe
Henk Matthijse, Wethouder Gemeente Assen

Colofon

BMC

drs. ing. Cees Oosterwijk
ir. Geske Barendregt

Met medewerking van:

**Tauw adviseurs en ingenieurs
De Zwarte Hond**

De foto's van het Witterveld: copyright Hans Dekker, provincie Drenthe

Datum:
15 februari 2011

Inhoud

Voorwoord			
1	Inleiding	1	
	Aanleiding en opdracht	1	
	Status van het belevingsplan	3	
	Vervolg	3	
	Leeswijzer	5	
2	Filosofie en aanpak	7	
	Werken met visie	7	
	De scope	9	
	Ontwikkelen en in balans brengen	9	
	De aanpak	11	
3	Speelveld in beeld	13	
	Vertrekperspectief vanuit het gebied	13	
	Vertrekperspectief van het circuit	15	
	Vertrekperspectief overige bedrijven	15	
	Vertrekperspectief vanuit omwonenden	17	
	Vertrekperspectief vanuit provincie en gemeente	19	
	Vertrekperspectief vanuit geluid	19	
	Ingrediënten voor de visie	21	
4	Fundament	23	
5	Bouwstenen	29	
6	Sfeerbeeld		35
	Sfeerbeeld anno 2025		35
	De weg er naar toe		39
	Waardecreatie		40
7	Opmaat naar een uitvoeringsprogramma		43
	Ideeën en denkrichtingen voor meer kwaliteit		43
	Ideeën en denkrichtingen voor geluidsreductie		45
	Naar projecten en maatregelen		46
	De effecten		46
	Communicatie en spelregels		47
8	Naar een vergunning circuit		49
	Terugblik op eerdere vergunningverlening		49
	De huidige vergunning belicht		51
	De 12 dagenregeling		51
	De reguliere vergunning		53
	Uitgangspunten voor de vergunning: naar een convenant		53
	Bijlage 1	Communicatie en spelregels	57
	Bijlage 2	Sfeerbeeld proces	63
	Bijlage 3	Alle betrokkenen	71

1 Inleiding

Aanleiding en opdracht

Het TT Circuit van Assen is een sportief icoon, nationaal en internationaal bekend vanwege de TT-races en de cultuur daar omheen. De eerste TT vond plaats in 1925. Een rijk verleden met prachtige herinneringen en een sterke naam, onlosmakelijk verbonden met Assen. Het circuit is hiermee een topproduct met een grote spin-off voor de regio.

Het circuit ligt in een omgeving waarin veel partijen belangen hebben en aanspraak maken op het gebied, of op de beleving van bepaalde waarden: rust, ruimte, stilte of juist uitbreidingsruimte en geluidsruimte. In het verleden functioneerden deze functies zonder al te veel hinder over en weer naast elkaar: het circuit, het wonen, diverse vormen van recreatie, de A28, de terreinen van defensie, de natuurwaarden van het Witterveld, het Witterdiepje enzovoort.

De afgelopen decennia heeft elke functie zo haar eigen ontwikkeling doorgemaakt. Dit heeft geleid tot confrontaties tussen functies, tussen partijen, tussen mensen. Hierdoor ontbrak het aan ruimte voor creativiteit en inspiratie om de belangen van de een te laten samenvallen met de wensen van de ander. Het blokkeert een perspectievolle ontwikkeling van het gebied als geheel. Alle partijen hebben dan ook iets te winnen met dit proces. Een grote uitdaging voor iedereen om samen de motor te starten en dit proces succesvol af te ronden. Om zo richting de toekomst naast en met elkaar te kunnen leven, werken en te ontwikkelen.

De provincie Drenthe en de gemeente Assen beogen een duurzame ontwikkeling in het gebied. Het is die gezamenlijke verantwoordelijkheid die zorgt voor het ontkiemen van het onmogelijke: rust en ruimte, naast ontwikkeling en uitbreiding van economische activiteiten op en rond het circuit. Dat daarbij de term duurzaam een centrale rol speelt is geen doekje voor het bloeden. Voor de provincie is het van belang dat de vergunningverlening gebaseerd is op een transparante en duurzame visie voor het totale gebied, waarbij de minnen en plussen niet alleen in evenwicht zijn, maar ten faveure van de plussen gaan kantelen naar een positief totaalbeeld. De gemeente Assen staat aan de vooravond van een gebiedsontwikkeling uit het boekje. Meerdere functies, meerdere partijen, tegengestelde belangen en contrasten in waardevermeerdering vanuit economisch perspectief en die vanuit landschappelijk en maatschappelijk oogpunt. Het circuit kan alleen werken aan zijn verdere ontwikkeling als er duurzame oplossingen komen voor de geluidproblematiek en de

omwonenden en bezoekers zullen die totale ontwikkeling alleen omarmen als er geluidsreducerende en compenserende maatregelen tegenover staan, die het wonen en verblijven in het gebied veraangenamen.

Daartoe hebben provincie en gemeente in hun plan van aanpak de volgende opdracht geformuleerd: *‘Het project beoogt voor een langere tijd een balans aan te brengen tussen de verschillende belangen die spelen bij het TT Circuit en de omgeving daaromheen. Daarin spelen het TT Circuit en zijn activiteiten een belangrijke rol. Deze balans heeft geen statisch, maar een dynamisch karakter en moet bestand zijn tegen onverwachte ontwikkelingen.’*

Provincie en gemeente hebben voor de ‘brede’ benadering gekozen. Daartoe is samenwerking gezocht met de volgende visiepartners:

- TT-directie / TT-bestuur
- TT Hall
- TT World
- Stichting Het Drentse Landschap
- Natuur en Milieufederatie Drenthe
- Vereniging voor Dorpsbelangen Hooghalen, Laaghalen en Laaghalerveen
- Bewonersoverleg Assen-West
- Stichting geluidhinder Baggelhuizen en omgeving
- Vakantiepark Witterzomer
- Ministerie van Defensie
- Stichting Vrienden TT Circuit
- Verkeerspark

Deze visiepartners hebben samen uitgangspunten geformuleerd voor de op te stellen visie. De visie is integraal, breed gedragen en voor de komende 10 jaar. De visie bevat een droombeeld voor alle relevante aspecten, zoals de verdere ontwikkeling van het TT-terrein, duurzaamheid, hinder en geluidsbelasting, economie, recreatie, sport, natuur, volksgezondheid, bewonersbelangen, openbare orde en veiligheid en verkeer. Deze visie vormt de opmaat naar een uitvoeringsprogramma. Dit betekent dat diverse ideeën en denkrichtingen nog verder onderzocht moeten worden op wenselijkheid en haalbaarheid. De uitwerking van deze ideeën vindt plaats door in het uitvoeringsprogramma maatregelen en projecten concreet te benoemen naar integrale haalbaarheid, verantwoordelijkheden en kosten.

Tegelijkertijd met de visie is een convenant opgesteld, waarin partijen de intenties uit het belevingsplan onderschrijven en uitspreken bij te willen dragen aan het tot uitvoer brengen van de visie door middel van het opstellen van uitvoeringsprogramma’s en het tot uitvoer brengen van deze programma’s. Het convenant bevat de 1^e jaarschijf van het onderzoeks- en uitvoeringsprogramma.

Status van het belevingsplan

Dit belevingsplan is opgesteld in overleg en samenspraak met de visiepartners en is vastgesteld door het college van GS van Drenthe en het college van B en W van Assen. De visie is een ‘belevingsplan’. In die hoedanigheid heeft het geen planologische status, maar dient het veeleer als een inspirerend kader voor verdere uitwerkingsplannen voor verbetering van de totale kwaliteit van het gebied. In de Provinciale Omgevingsvisie is bepaald dat deze visie het afwegingskader vormt voor toekomstige vergunning verlening voor het TT Circuit. Nu de visie vergezeld gaat van een convenant, vormt het convenant – met deze toekomstvisie als onderlegger – het daadwerkelijke afwegingskader voor toekomstige vergunningverlening voor het TT Circuit.

Vervolg

Op basis van het belevingsplan en het afgesloten convenant gaan overheden én partners vervolgens aan de slag met:

- Het verder vormgeven en opstellen, implementeren en tot uitvoer brengen van het uitvoeringsprogramma.
- Aanpassing van de vergunning voor het TT Circuit op basis van het convenant.
- Monitoring van de uitvoering van gemaakte afspraken.
- Het maken van een voorstel voor de bewaking van de uitvoering van gemaakte afspraken en overdracht van (deel)verantwoordelijkheden richting de lijnorganisaties van provincie en gemeente.

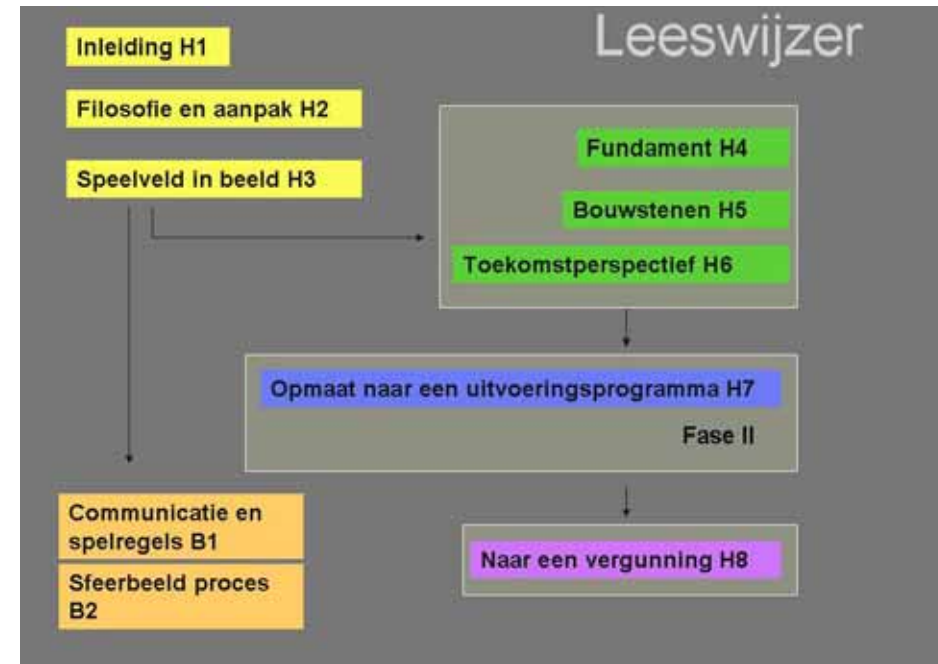

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 gaat in op de filosofie en aanpak. Hoofdstuk 3 verkent het speelveld, zowel in fysiek als sociaal opzicht. Verschillende partijen, belangen, functies en waarden worden in beeld gebracht. Hoofdstuk 4 beschrijft het fundament, bestaande uit plannen van de overheid die zijn vastgesteld en in de pijplijn zitten. Hoofdstuk 5 benoemt de bouwstenen. Deze bouwstenen vormen de plus voor de toekomst. In hoofdstuk 6 wordt een streefbeeld voor de toekomst beschreven, waarin de samenhang tussen de verschillende functies in de ontwikkeling van het gebied centraal staat. De visie moet uiteindelijk leiden tot een breed pakket aan maatregelen, projecten en afspraken. Hoofdstuk 7 brengt de ideeën en denkrichtingen voor dit pakket in beeld en vormt de opmaat voor het – nog op te stellen – meerjarige onderzoeks- en uitvoeringsprogramma. Hoofdstuk 8 geeft een inzicht in het vergunningenspoor voor het circuit: het verleden, de toekomst en de uitgangspunten voor toekomstige vergunningverlening.

De samenwerking die tijdens het proces van de toekomstvisie is ontstaan tussen de partners, moet ook in de uitvoering navolging krijgen. Daartoe zijn spelregels opgesteld voor een verdere samenwerking en interactie. Deze zijn opgenomen in bijlage 1. In bijlage 2 wordt aan de hand van (foto)beelden en fragmenten van verslagen een sfeerbeeld geschetst van het proces gedurende de totstandkoming van de visie. Bijlage 3 bevat een overzicht van alle betrokkenen.

Dit belevingsplan bevat de visie op de toekomst en een aanzet tot het uitvoeringsprogramma. In de vervolgfase wordt het uitvoeringsprogramma concreet uitgewerkt en wordt een monitor ontwikkeld.

2 Filosofie en aanpak

Dit hoofdstuk schetst de filosofie en de aanpak van de visie. Daarbij zijn zowel inhoudelijke als interactieve motieven leidend geweest.

Werken met visie

Visieontwikkeling is een creatief proces om tot een ontwerp voor toekomstige ontwikkelingen te komen. Het is ook een maatschappelijk proces om met een veelheid aan belangen te komen tot een afweging daarvan en te zorgen voor draagvlak voor de uiteindelijke keuzen bij die ontwikkeling. Tenslotte is er nog het oog voor de realiteit. In Nederland is een ontwerp maken vanuit een blanco situatie zelden aan de orde, maar in het onderhavig gebied al helemaal niet. Veel zaken liggen verankerd in het DNA van het gebied. Veel ontwikkelingen zijn al in gang gezet. Veel gebiedsgebonden kwaliteiten zijn onomstreden de moeite van het behouden waard. Met onze aanpak zijn deze elementen verenigd. Het gaat om: bouwen aan vertrouwen, werken met creativiteit en funderen in realiteit.

Dat vertrouwen moet gebaseerd zijn op een duurzame en haalbare ontwikkeling waarin voor alle deelnemers aan het proces vooruitgang kan worden geboekt en voordelen worden behaald. Alle partijen moeten kunnen rekenen op de duurzaamheid en standvastigheid van het in de visie vastgelegde beleid. Vertrouwen moet je verdienen en moet je willen verdedigen tegen de waan van de dag.

Creativiteit is het tweede sleutelbegrip. Zowel inhoudelijk als in de aanpak moeten we gebaande paden achter ons laten en gaan voor het ondenkbare. Die kans krijg je immers niet vaak. Door de gekozen werkvormen, door confrontatie van de verschillende belangen en door blijvende aandacht voor elkaars wensen, krijgt die creativiteit de kans om boven het niveau van 'vergaderen' uit te stijgen. Zo gaan we creatief op zoek naar de meerwaarde van het circuit in het gebied, naar verbindingen met andere functies die de regionale uitstraling verbeteren, naar het vergroten van economische kansen en de natuur- en recreatieve waarde verder ontwikkelen.

Dagdromen is leuk, maar daar is weinig ruimte voor. We zullen de visie moeten funderen in de realiteit van vandaag en de mogelijkheden van morgen. Die realiteit van vandaag bestaat uit talloze functies die historisch of economisch vastliggen en daarom worden gehandhaafd. En de realiteit van morgen heeft alles te maken met ontwikkelingen die bestuurlijk zijn vastgelegd of door private partijen al zijn aangevangen. Er moet bereidheid ontstaan om die ontwikkelingen vast te houden, maar de exacte locaties en

verbindingen creatief en gezamenlijk te ontwerpen. Alleen dan is er sprake van een integraal uitvoeren van programma's die zijn gefundeerd in dit belevingsplan.

De scope

Het plangebied en de reikwijdte van dit proces zijn in samenspraak met betrokken partijen bepaald. We richten de scope op een gebied dat – zonder exact begrensd te zijn – een samenhangende ontwikkeling nodig heeft waarbij een 'intensieve, snelle pool' harmonieus overvloeit in een 'extensieve, langzame pool' met een duurzame ontwikkeling voor beide als verbindend element.

Die scope is het bakken op alle niveaus. Vanuit de lokale schaal van Assen zullen de wensen en belangen van de verschillende partners centraal staan. Economische dynamiek zal de ruimte krijgen, waarbij het voor een deel gefragmenteerde landschap van hekken en borden, een kwaliteitsimpuls zal krijgen. Door de regionale bril bezien, kan daardoor een integrale gebiedsontwikkeling op gang worden gebracht, waarbij samenhang tussen de plannen en het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit als richtsnoer dient. Het stedelijk netwerk Groningen-Assen vormt daarbij het bovenregionale decor. Het gebied is immers de economische poort vanuit het zuiden. De trots op de TT wordt vergroot met een breed palet aan ambities en uitstraling. En daarbij blijft het internationale icoon van de Dutch TT de motor voor die economische ontwikkeling. Met zo'n branding hoef je niet 'provinciaal' te denken, maar mag er best lef getoond worden.

Ook de functionele insteek is breed, gericht op kansen voor de samenleving, sport, economie, natuur en milieu, duurzaamheid en ruimte, en op beperking van negatieve gevolgen zoals hinder en geluidsoverlast. Kansen en oplossingen integreren met de functionele programma's van de gemeente als uitgangspunt. Dat vraagt een brede benadering, waarbij de ruimtelijke kwaliteit als bakken moet dienen in de zee van plannen. Het verbinden van die plannen en het integreren van de verschillende functionele ontwikkelingen; dat is de uitdaging.

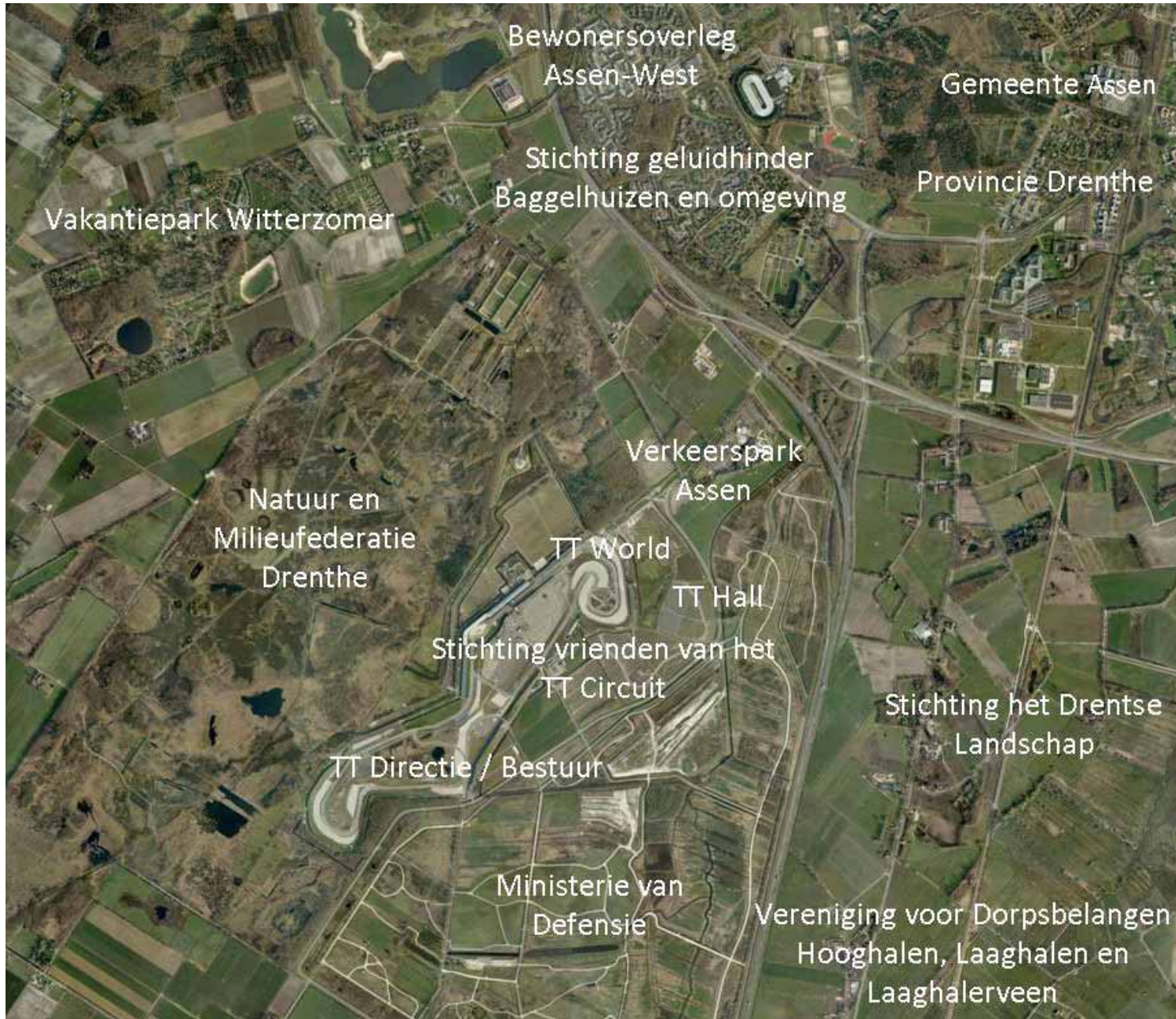
Ontwikkelen en in balans brengen

De toekomstvisie beoogt een perspectievolle toekomst voor het circuit en de bedrijven in het gebied in de context van een versterkende en passende ontwikkeling van de omgeving. Dit moet gepaard gaan met het verminderen van de beleving van hinder voor omwonenden en gebruikers met het oog

op harmonie en synergie voor een duurzame toekomst voor het totale gebied. De filosofie van deze toekomstvisie gaat uit van een balans tussen een dynamische ontwikkeling én reductie van de hinderbeleving. Wanneer een ontwikkeling in het gebied gepaard gaat met een toename van geluid moet er zicht zijn op effectieve maatregelen ten behoeve van reductie van hinderbeleving. Onder hinderbeleving wordt verstaan: geluid dat als niet natuurlijk beleefd wordt en ons hindert bij/afleidt van de activiteiten die wij ondernemen of van plan waren te ondernemen.

Wat is er nodig om dit te bereiken?

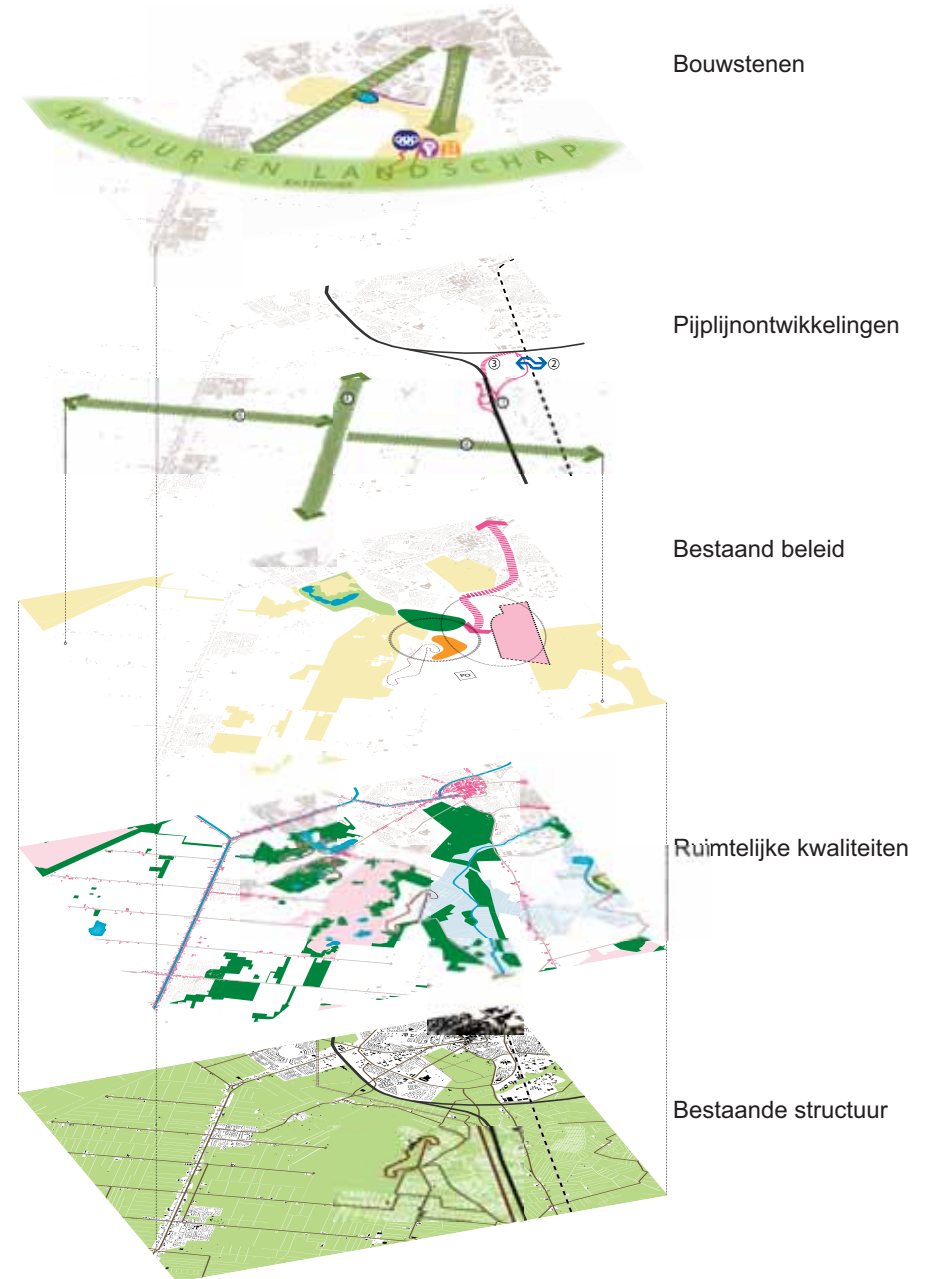
- Verbinding en vertrouwen tussen partijen.
- Een brede en multifunctionele kijk. Immers, oplossingen kunnen niet enkel binnen de hekken van het circuit gevonden worden. Ook in de omliggende gebieden moeten oplossingen gezocht worden die duurzaam en synergetisch werken (werk met werk maken).
- Een innovatieve geluidsbenadering: geluid niet bestrijden met juridica, maar met landschappelijke, technologische en psychologische ingrepen. De filosofie van soundscape kan uitkomst bieden: benader geluid vanuit de beleving ervan, en niet alleen vanuit papieren decibellen.
- Waardecreatie: zoek de kansen, de meerwaarde voor alle functies: in duurzaamheid, in ruimtelijke kwaliteit, in economische en maatschappelijke ontwikkeling.
- Een set spelregels: overleg, duidelijkheid, afspraken en het nakomen hiervan door alle partijen, ook op de lange termijn.

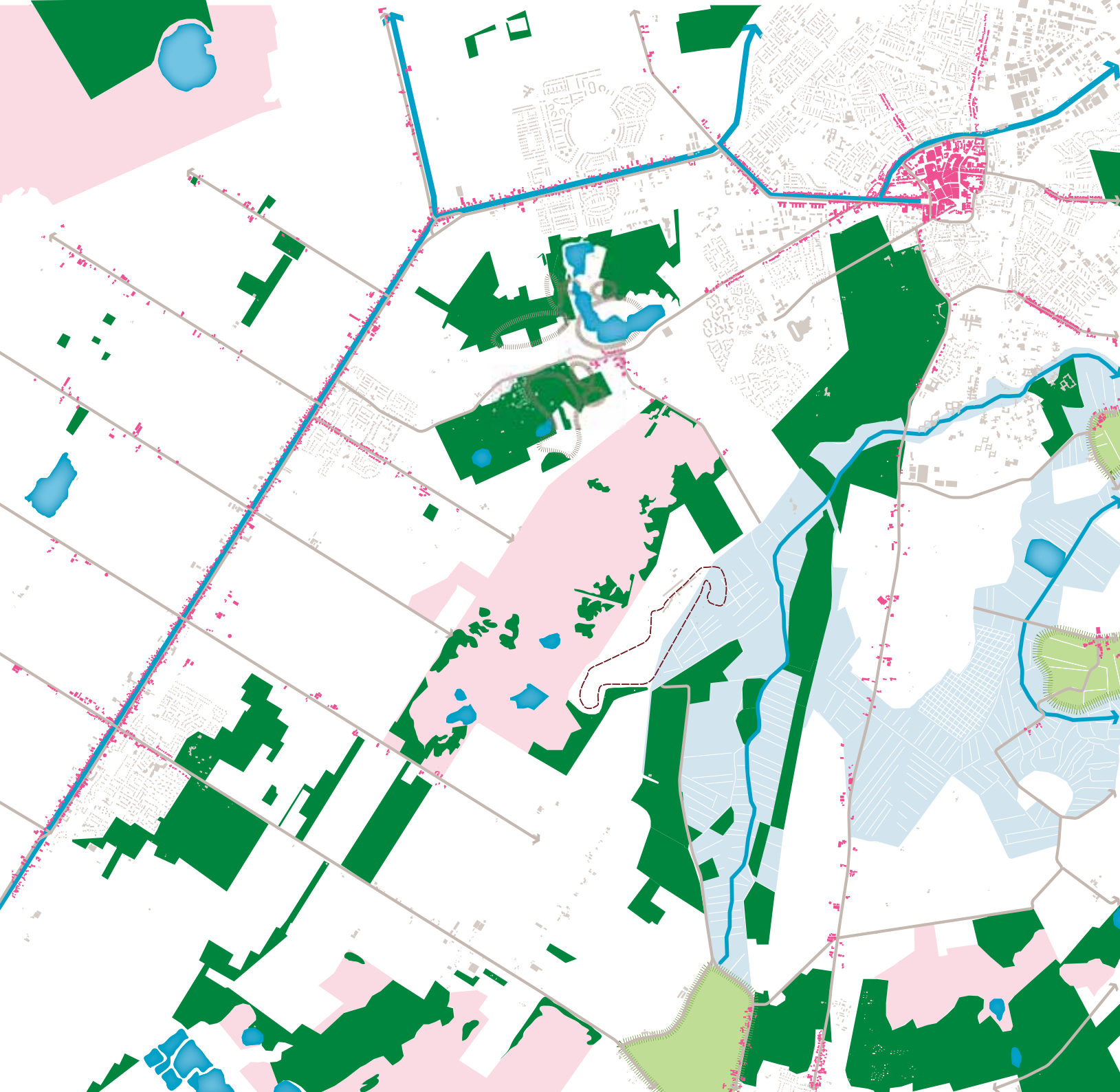

De aanpak

De gehanteerde aanpak is als volgt:

1. We brengen het speelveld in beeld: vanuit welk perspectief zijn alle visiepartners in dit proces betrokken en hoe kijken zij naar de toekomst.
2. We gaan het fundament storten: de reeds bestaande plannen in kaart brengen en de geplande ontwikkelingen toevoegen.
3. Op dit fundament stapelen we visionaire bouwstenen. Door functionele toevoegingen, kwalitatieve verbeteringen en reductie van geluidhinder krijgt de beleving een positieve impuls.
4. We stellen een pakket ideeën en denkrichtingen op, die in de volgende fase uitgewerkt worden tot een uitvoeringsprogramma van projecten en maatregelen.
5. Ondertussen stellen we spelregels en communicatieve procedures vast die in de toekomst moeten zorgen voor blijvend prettige verhoudingen en minder klachten.
6. We stellen een convenant op, dat rekening houdt met de belangen van eenieder, dat er vanuit gaat dat we ons sterk maken voor een optimale ontwikkeling met minder beleving van hinder in het gebied en dat we het zoeken in de kracht van de samenwerking in plaats van de weg naar het recht.
7. We monitoren de uitvoering en stellen bij waar obstakels verschijnen of middelen ontbreken.

Ruimtelijke Kwaliteit

- heide
- beekdal / stroomdal
- water
- es
- kleinschalige heuvelstructuur Witten
- bos
- beeldbepalende bebouwing
- historische hoofdstructuur wegen en paden

3 Speelveld in beeld

Het speelveld is breed en complex. Dit hoofdstuk geeft een beeld van de verschillende perspectieven van de betrokken partijen. Deze zijn naar voren gekomen uit de gevoerde gesprekken. Het spreekt voor zich dat hier bestaand beleid, sectorale ideeën en belangenbehartiging door elkaar lopen. Dat is inherent aan de aanpak om te werken met visiepartners. Maar eerst worden de huidige ruimtelijke situatie en kwaliteiten van het gebied geschetst.

Vertrekperspectief vanuit het gebied

Het gebied laat een diversiteit aan landschappen zien. Het maakt voor een groot deel uit van het stroomgebied van de Drentsche Aa, met centraal in het gebied een van de hoofdlopen van de Drentsche Aa; het dal van het Witterdiep. Ook bevinden zich nog bovenloopjes van de Drentsche Aa in het gebied. Op de hoger gelegen gronden ten westen van het Witterdiep ligt het Witterveld; een Natura 2000 gebied. Dit omvangrijke heide- en hoogveengebied maakte in het verleden deel uit van de uitgestrekte Smildigervenen die ooit grote delen van Noordwest Drenthe en Friesland bedekten. Vrijwel het gehele oorspronkelijke hoogveengebied is afgegraven, maar dit terrein is gespaard gebleven. Kenmerkend zijn de natte heiden en de grote oppervlakte aan actief hoogveen, een bijzondere bodemgesteldheid met bijbehorende flora. Met name het bos op hoogveen is uniek voor West-Europa. Het gebied is niet toegankelijk. Dit is niet alleen ter bescherming van flora en fauna, maar ook uit veiligheidsoverwegingen: het Witterveld dient mede als veiligheidszone voor de noordelijk daarvan gelegen schietbaan Witten. Rond het Witterveld liggen natuurbufferzones en jonge veld- en veenontginningen.

Op de flank van het dal van het Witterdiep ligt het landschap van het circuit van Assen: snel, dynamisch en levendig. Een relatief open gebied, met langs het circuit diverse tribunes, overwegend langs de noordlus. Hier staat sinds enkele jaren de TT Hall, in een verder nog leeg en onbebouwd gebied, bedoeld voor de ontwikkeling van TT World. Even verderop ligt het Verkeerspark, nabij de afslag van de A28, de verbinding vanuit het zuiden van Drenthe naar Assen en Groningen. Rondom het circuit ligt een uitgestrekte rij aan parkeerplaatsen, die een groot deel van het jaar een lege aanblik geven. De gebieden rondom het circuit hebben een enigszins bevreemdende sfeer van begrenzing, hekken, dijkjes, veel toegangswegen, verbodsborden en reclameborden.

In het dal van het Witterdiep ligt het militair oefenterrein dat enige jaren geleden is aangelegd als eenheidsoefenterrein voor pelotons van

OPEN LANDSCHAP VAN BEEKDALEN EN VEENKOLONIËN

de luchtmobiele brigade. Het gebied bestaat voor een groot deel uit opgaande beplanting en het Witterdiepje heeft grotendeels weer een meanderend karakter gekregen. In het gebied ontwikkelen zich in snel tempo natuurwaarden. Het is (buiten de momenten dat er wordt geoefend) toegankelijk voor fietsers en wandelaars, maar daar wordt beperkt gebruik van gemaakt.

In het gebied wordt een deel van het beeld bepaald door de infrastructuur van de A28 en N33. Deze vormen harde barrières in het landschap. Ook de Haarweg is een dominante structuur.

De blik nog wijder nemend zijn Drentse veld- en veen ontginnings- en esdorpenlandschappen zichtbaar, in gebruik voor landbouw, natuur en recreatie en met verspreid liggend enkele dorpen. Ten noorden van het Witterveld ligt het esdorpje Witten, met vakantiepark Witterzomer en recreatiegebied de Baggelhuizerplas, in een kleinschalige, van oudsher agrarische setting. Naar het westen het dorp Bovensmilde, temidden van een grootschalig en uitgestrekt agrarisch landschap van de veenkoloniën. Richting het oosten liggen nog andere beekdalen van de Drentsche Aa zoals die van het Amerdiep. Ten oosten van de spoorlijn ligt het Nationaal Park en Nationaal Landschap van de Drentsche Aa. Hier bevinden zich meer Natura 2000 gebieden zoals Geelbroek.

Vertrekperspectief van het circuit

'De Dutch TT als cultuurhistorisch erfgoed van de regio te behouden en te cultiveren. Dat houdt in dat de organisatie op eigen kracht in staat moet zijn op mondiaal niveau duurzaam concurrerend te blijven en daarmee de continuïteit van het evenement voor de regio te borgen.' Dit is de missie in de toekomstvisie van het TT Circuit, opgesteld in opdracht van het bestuur van de Stichting Circuit van Drenthe (ZKA, oktober 2010).

Aan de ene kant staat het TT Circuit anno 2010 op 'pole position' in het eigen marktsegment. Voor de wegraces kunnen we spreken van een 'state-of-the-art' circuit op alle onderdelen. De accommodatie zelf, het comfort voor de rijders, de publieke functies en de parkeerfaciliteiten zijn van bovengemiddelde kwaliteit. Aan de andere kant is het voor de genoemde duurzame bedrijfsontwikkeling noodzakelijk dat er een continuïteit zit in de exploitatie van het totaal. Voor de races is het circuit afhankelijk van de licenties voor de organisatie ervan.

Er zijn langlopende contracten beschikbaar voor de type 1 activiteiten:

- Dutch TT en WK-superbike tot en met 2016;
- Super League en Truckstarfestival tot en met 2014.

De TT-organisatie zal zowel moeten investeren in het behoud van de licenties voor de grote internationale evenementen, als wel meer omzet moeten genereren in de resterende jaarkalender. Met die omzet wordt de economische kwetsbaarheid kleiner. Die omzetgroei zal zich vooral moeten richten op de breedtesport (type 3 activiteiten) en het creëren van toegevoegde waarde voor de vrijetijdsconsument. Versterking van de omzetbalans door nieuwe topevenementen ziet het TT Circuit ook als mogelijkheid. Deze kansen moeten vooral gezocht worden in de segmenten muziek, cultuur en sport. Nieuwe topevenementen en een substantiële groei op de activiteiten in het kader van de zogenaamde breedtesport zijn dus – naast het behouden van de Dutch TT- noodzakelijk om het circuit een duurzame toekomst te bieden. Dit sluit aan op de NET-status die het TT-bestuur en de overheden ambiëren (nationaal evenemententerrein). Kortom, in 2020 moet het circuit een duurzame positie bezitten op zijn core-business en een toegevoegde waarde hebben gecreëerd door aanvullende activiteiten en grootse evenementen. Het spreekt vanzelf dat hierdoor ook een spin-off ontstaat voor de economische groei in de regio. Die zou volgens het circuit zelfs tussen de 30 en 40 % kunnen bedragen.

Het circuit gaat zich inspannen om (groei van) geluidhinder, veroorzaakt door zijn activiteiten te reduceren of te compenseren. De afgelopen jaren is hier door het circuit aan gewerkt. Zo zijn de begin- en eindtijden van activiteiten geregeld en is een aantal dagen uitgesloten van geluidshinder. Er is een bufferzone met geluidswal langs het Witterveld gerealiseerd. Verder zijn bij de aanpassing van de noordlus en hoofdtribune de akoestische aspecten in het ontwerp en de realisatie meegenomen. Ook zijn als gevolg van de milieuvergunning in en aan woningen geluidswerende voorzieningen gerealiseerd.

Vertrekperspectief overige bedrijven

Van een duurzame, inhoudelijke samenwerking tussen partijen in het gebied is nog niet altijd sprake. Dat alle partijen daar zelf belang bij hebben blijkt uit de gesprekken. Wat hen bindt is de economische smalle basis van hun eigen onderneming. Door te streven naar synergie kunnen alle partijen profiteren van de daardoor te verkrijgen meerwaarde. Die meerwaarde zal zich zowel voordoen in hun eigen duurzame exploitatie, als in de aantrekkelijkheid voor

LANDSCHAP VAN TT CIRCUIT ASSEN

de bezoekers aan het gebied. Deze kans doet zich maar één keer voor. Risico nemen en samenwerken met een onvoorwaardelijke steun van de beide overheden is daarbij geboden.

Door de verwerving van de gronden van de voormalige noordlus van het circuit kon een consortium zich gaan bezighouden met de ontwikkeling van de zogenoemde TT World. Verschillende publiektrekkende functies, min of meer gelieerd aan het imago van het circuit moeten zorgen voor een verbreding van het recreatieve aanbod in het gebied en een overloop van verschillende dagbestedingen. TT World is gebaat bij cross-overs met het circuit en een aansluiting op andere ontwikkelingen in Assen-Zuid. Dat de ontwikkelingen moeizaam tot stand komen, heeft alles te maken met het slechte economische tij waarin die moeten worden geïmplementeerd. De investeerders houden de hand op de knip, kansrijke initiatieven werden uitgesteld of afgeblazen. Op dit moment lijkt er een kentering te ontstaan. Er zijn serieuze plannen voor een aantal van de hoofdfuncties. Desondanks blijft het een nogal geïsoleerde aanpak, die meer is gebaseerd op de grondposities dan op een samenhangende visie op de omgeving van het circuit. De huidige bewindvoerder heeft te kennen gegeven meer dan bereid te zijn om verbindingen te zoeken en cross-overs een kans te geven, voorkomend uit deze visie en gemeentelijke plannen.

De TT Hall was de eerste ontwikkeling die conform de filosofie van TT World werd gerealiseerd. De hal kent, net als de totale ontwikkeling, een moeizame start. De inhoudelijke relatie met het TT Circuit is dun. Grote evenementen met een nationale uitstraling ontbreken (nog). De directie van de TT Hall acht het enkele malen per jaar organiseren van pop- en of house evenementen kansrijk. Dergelijke evenementen moeten binnen de wettelijke kaders plaatsvinden. Een duurzame bedrijfsvoering met een sluitende exploitatie is geboden. Daarnaast zou inhoudelijke verbinding met omliggende partners moeten worden gezocht, versterkt en uitgewerkt. Ook de TT Hall zal zelf initiatieven moeten ontwikkelen om de beleving van geluidhinder te reduceren voor dergelijke evenementen.

Ook het Verkeerspark geeft aan initiatieven te hebben om het park te moderniseren en uit te breiden. Opvallend daarbij is dat deze organisatie wel de relatie met het TT Circuit lijkt te willen benutten. De plannen richten zich op het ontvangen van motortoeristen door het ontwikkelen van een motel en andere verblijfsmogelijkheden voor de motortoeristen. Vanuit de gedachte om mobiliteit als een van de kernthema's in het gebied te laten

gelden een mooie kans. Ook hier geldt dat de autonome en binnen bepaalde grenzen opererende partijen veel meer tot een gezamenlijke visie zouden moeten komen, waaraan dan elke partij afzonderlijk, maar in samenhang tot verbindende functionele ontwikkeling zou moeten kunnen komen. Start hiertoe is gemaakt met de gemeentelijke Integrale Structuurvisie Assen 2030.

Defensie heeft een historische binding met Assen. Aanvankelijk met de kazerne en de schietbaan en later met het oefenterrein. Defensie heeft een goede samenwerking met het circuit. Voor de schietbaan wordt gewerkt aan een nieuwe vergunning, waarbij ideeën over een beperking van de geluidhinder zijn opgenomen. Niet alleen vanuit milieuoogpunt, maar evenzeer om een meer gegarandeerd en rationeel planmatig gebruik ervan te kunnen realiseren. Ook voor de eigendommen van Defensie lijkt een verbinding met andere ontwikkelingen een haalbare insteek.

Vakantiepark Witterzomer is een succesvolle private onderneming, van belang voor de regio Assen. Ook voor Witterzomer zouden er nieuwe kansen moeten kunnen ontstaan door de integrale ontwikkeling van het gebied. Ruimte voor nieuwe ontwikkelingen, alsmede maatregelen om de geluidhinder terug te dringen gaan daarbij hand in hand. Het park zou zich daardoor aan kunnen sluiten bij nieuwe initiatieven in het gebied en zich verder kunnen ontwikkelen. De ondernemer ziet zich geconfronteerd met een gestaag afnemend bezoekersaantal. Dit zou mogelijk een gevolg kunnen zijn van geluidsoverlast. Maar wellicht dat het toevoegen van een speciale attractie en het intensiever gebruiken van de ligging aan de nieuwe recreatieve routes, het tij kan keren. De combinatie van geluidwerende voorzieningen met sportieve faciliteiten kunnen daar aan bijdragen.

Vertrekperspectief vanuit omwonenden

De overgrote meerderheid van de inwoners van Assen is trots op het jaarlijkse TT-festijn. Alleen ondervindt niet iedereen in dezelfde mate de gevolgen daarvan en dat levert een wisselend perspectief op van voorstanders van verdere ontwikkeling en diegenen die de overlast als hinderlijk ervaren. Het merendeel van de omwonenden woont in Assen-West. Uit het recente Belevingsonderzoek is gebleken dat deze bewoners hun woonwijk zeer hoog waarderen, met een 7,8. Hieruit bleek ook dat de continue geluidhinder van de A28 als meest hinderlijk werd ervaren.

De beleving van hinder door geluidsoverlast is een complexe materie. Naast een objectieve beoordeling van geluidhinder hebben we te maken

AFGESLOTEN (OMHEINDE) LANDSCHAP

met de subjectieve beleving van geluid. Niet iedereen zal op dezelfde wijze hinder door geluid ondergaan. Het is aan de ontvanger om te bepalen welk soort en intensiteit van geluid voor hem/haar als hinderlijk wordt ervaren. De bezoekers van de TT ondergaan de meest zware variant van deze geluidbelasting, maar zullen niet klagen over de hinder ervan.

Het gebruik van het circuit beperkt zich niet meer tot enkele races, sinds er met de afsluiting van het circuit in 1992 geluidproducerende activiteiten plaats kunnen vinden. In de praktijk betekent dit dat er gedurende circa zeven maanden per jaar activiteiten zijn en dat het buiten die periode relatief rustig is. Daar komt bij dat er sprake is van cumulatie van geluidproductie in het gebied (A28, schietbaan, TT Hall, TT Circuit). Door die cumulatie van geluidhinder is er sprake van toenemende hinderbeleving, met een toename van klachten tot gevolg.

In het gebied is met enige regelmaat sprake van geluidhinder die ontstaat door bepaalde evenementen met een hoge piekbelasting qua geluid. Denk aan de TT races, de danceparty's in de TT Hall, alsmede (zij het in mindere mate) de schietoefeningen van Defensie bij een bepaalde windrichting. Daarnaast is er hinder door verkeersgeluid van de A28 en van andere, minder geluid producerende activiteiten op het circuit. Deze min of meer continue beleving van hinder vanuit verschillende bronnen wordt als 'geluidsdeken' aangeduid. Over het algemeen wordt met name de 'deken' aan geluid als hinderlijker ervaren dan de 'pieken' (incidenten, zoals bijvoorbeeld een evenement, maar met beduidend hogere geluidsbelasting). De mate waarin hinder ondervonden wordt hangt ook af van meteorologische omstandigheden (bij meewind vanaf de geluidbron zullen de geluidniveaus hoger zijn dan bij tegenwind), de mate van maskering van bronnen door andere bronnen en eventuele kenmerkende eigenschappen van de geluidbron (zoals schietgeluid of specifieke motorsportevenementen).

Alle partijen vragen duidelijkheid over de toekomst. Wat gaat er gebeuren? Wat mag wel en wat mag niet? Worden afspraken ook daadwerkelijk gehandhaafd? Kan het niet wat rustiger allemaal? De belanghebbenden zullen voluit moeten inzetten op een verbetering van de beleving en op het naleven van de spelregels in het gebied

Vertrekperspectief vanuit provincie en gemeente

Voor de provincie is een bijdrage aan een duurzame en integrale ontwikkeling van Assen-Zuid een kerngedachte, met het circuit als kloppend hart van een economisch interessante omgeving. Daarnaast is de vergunningverlening een belangrijke aanleiding geweest voor deze visie. Niet langer een ad-hoc beoordeling van activiteiten en hinder daarvan op het circuit, maar een lange termijn perspectief voor een gezonde bedrijfsmatige exploitatie, maar dan met een afnemend hinderprofiel voor de omgeving. Daarnaast wil de provincie een goede harmonie in het gebied, reden waarom het proces minstens zo belangrijk wordt gevonden als het resultaat.

De gemeente Assen kent een ambitieus palet aan plannen in het betreffende gebied. Niet alleen de FlorijnAs draait het gebied in, maar ook de aankleding van de nieuwe verknoping van de snelwegen en de economische ontwikkeling staan centraal. Ook is de gemeente de planologische trekker van de ontwikkeling. Plannen moeten worden vastgelegd en uitgevoerd. De gemeente gaat bij de verdere planvorming uit van de reeds vastgestelde kaders van het Structuurplan Stadsrandzone die na een zeer zorgvuldig interactief traject, waarin gemeente en provincie samen optrokken, zijn vastgesteld. Als vervolg hierop is de integrale structuurvisie Assen 2030 vastgesteld en kaderstellend. Tenslotte is het terrein rond het circuit in ontwikkeling en staan er belangen op het spel voor de continuïteit in de relatie met bijvoorbeeld Defensie en het vakantiepark Witterzomer. De samenwerking met de provincie is daarbij voorwaardelijk.

Vertrekperspectief vanuit geluid

Om de gekozen filosofie van ontwikkelen en compenseren te kunnen introduceren en operationaliseren is een duidelijk gemarkeerd vertrekpunt noodzakelijk: de 0-situatie van het gebied. Bij de 0-situatie is zowel de belevingskant als de geluidsbelasting in decibellen relevant. Deze is nodig om een helder en eensluidend ijkpunt voor de toekomst te hebben. Alleen als er akkoord is over het vertrekpunt en de meetmethodiek kan een eventuele toename van geluid gekwantificeerd en gecompenseerd worden met kwalitatieve maatregelen (en prioritering daarvan).

De ontwikkeling van het Circuit

Met het TT Circuit beschikt Assen en Noord-Nederland over een unieke voorziening als het gaat om permanente terreinen voor grootschalige publieksevenementen. Het TT circuit heeft voor de motor- en autosport (FIA Circuitlicentie) een internationale bekendheid vanwege de WK races met bijbehorende media-aandacht. Anno 2010 staat er een 'state of the art' motorsportcircuit. De Stichting Circuit van Drenthe is een professionele organisatie, geworteld in Noord-Nederland. De stichting draagt zelf de verantwoordelijkheid voor de WK-races. Daarnaast treedt zij op als verhuurder van het complex voor andere evenementen en activiteiten.

De naam TT komt uit Engeland, van het eiland Man, waar de winnaar, de beste tourist, een beker krijgt. Zo ontstaat de Tourist Trophy (TT). In allerlei landen worden deze motorraces onder de naam TT verreden, zo ook in Assen. In 1922 wordt de Motorclub Assen en Omstreken opgericht. En in 1925 volgt de eerste wegrace. Binnen de motorclub is daarvoor een speciale TT-commissie opgericht. De race vindt dan nog plaats over een wegcircuit. Dat loopt over wegen in de driehoek Rolde-Borger-Schoonloo en is 28,4 km. lang. In 1936 moeten verbeteringen worden aangebracht, vooral om de veiligheid van het circuit te verhogen. De jaren ervoor had zich in heel Europa een serie dodelijke ongevallen voorgedaan. Er was een bedrag van maar liefst f. 120.000,= nodig om de vereiste maatregelen te financieren. Vanwege de grote investeringen wordt de Stichting Circuit van Drenthe opgericht, waarin wordt deelgenomen door de Motorclub Assen en Omstreken en de gemeenten Assen en Beilen. Omdat er gedurende de Tweede Wereldoorlog geen races worden gehouden, start de organisatie na de oorlog geheel opnieuw met een nationaal kampioenschap in 1946, waarna in 1947 de TT weer als internationaal evenement op de agenda staat.

De constante zorg voor veiligheid van deelnemers en toeschouwers heeft tot regelmatige aanpassingen geleid waarbij het circuit onveranderd is gelegen in Assen-Zuid. Als in 1954 de nieuwe provinciale weg Assen-Hooghalen wordt aangelegd, zorgt de afwisseling van smalle bochtige wegen en moderne kaarsrechte weg, voor een onevenwichtig circuit. Daarom wordt in 1955 een nieuw 7,7 km. lang circuit aangelegd dat geheel op het grondgebied van de gemeente Assen ligt. Vanaf dan is sprake van een permanent circuit. Na een aantal tussentijdse

aanpassingen in 1976 en 1982, ondergaat het circuit in 1985 een complete renovatie. Met het inkorten van de noordlus wordt de lengte teruggebracht tot 6,1 km. In 1989 volgt de vernieuwing en uitbreiding van de accommodatie en wordt het gehele circuit verbreed tot 10 meter. In 1992 wordt het circuit onttrokken aan het openbaar verkeer. Dit biedt belangrijke voordelen voor de controle op veiligheid en aspecten vanuit de milieuvergunning. Vanaf 1998 heeft het circuit veel eigen middelen ingezet voor een complete renovatie met als doel pole-position voor de WK races te behouden, waaronder een nieuwe hoofdtribune. Dit is door de overheid ondersteund vanwege de grote economische betekenis. De totale projectinvestering bedraagt ruim € 47 miljoen. Dit is gefinancierd door middel van overheidssubsidie (€ 15 miljoen), bancaire krediet (€ 22 miljoen) en uit eigen middelen (€ 10 miljoen).

In 2003 is de economische betekenis van het 'TT circuit' onderzocht. De bestedingen van deze studie (met als peiljaar 2000) bedroegen € 80,8 miljoen. De laatste tien jaar zijn deze met bijna 25% toegenomen tot bijna € 100 miljoen. Hiermee worden 1.820 tot 2.100 banen gegenereerd (overeenkomend met bijna 1.400 FTE).

De Dutch TT (MotoGP) is uitgegroeid tot het grootste eendaagse betaalde sportevenement van Nederland. Het TT Circuit trekt 535.000 bezoeken en genereert 147.500 overnachtingen. Daarmee is het circuit de grote trekker voor het gebied en de spin in het web van deze gebiedsvisie.

Bron: Visie TT Circuit, 2010

Uitgangspunten voor de visie

Voor de visieontwikkeling gelden de volgende uitgangspunten:

- Het gebied moet zich kunnen ontwikkelen in samenhang met een afname van de beleving van de geluidhinder.
- Alle partijen spannen zich beleidsmatig en financieel in, voor zover het in hun vermogen ligt, voor een afname van de beleving van de geluidhinder in het gebied.
- De kwaliteit van het gebied handhaven en verbeteren.
- Een duurzame en exploitabele toekomst voor het circuit.
- Een blijvende positie van Defensie.
- Optimale beleving met een minimum aan hinder. Alle fysieke, technologische en psychologische opties voor het terugdringen van geluid en geluidsbeleving worden geïntegreerd aangewend (soundscape).
- De fly-over A28-N33 zoals vastgelegd in afspraken tussen Rijkswaterstaat, gemeente Assen en provincie Drenthe.
- De gemeente Assen voert het programma voor Assen-Zuid onverkort uit: de FlorijnAs onderdelen en TT World, zoals onderbouwd in de integrale Structuurvisie Assen 2030. Zij werkt aan meer samenhang en verbinding in de plannen en nieuwe initiatieven.
- Relevante wetgeving: de bestaande vergunning (TT), de 12 dagen regeling, Natura 2000, Flora en faunawet.

Ingrediënten voor de visie

De visiepartners geven vanuit hun eigen standpunt de volgende ingrediënten mee voor de visie:

- Het TT Circuit wil een centrale positie behouden met voldoende ontwikkelingskansen. Het Circuit werkt mee aan het terugdringen van de hinderbeleving.
- Ook Defensie wil een blijvende positie behouden en daartoe bijdragen aan een hinderbeperkende ontwikkeling.
- De TT Hall wenst te rekenen op een kansrijke ontwikkeling, maar zal geluid moeten reduceren en integreren met andere functies in het gebied.
- TT World wordt ontwikkeld, maar zal zich moeten plooiën rond een bredere context van economische synergie met het circuit en het vergroten van de landschappelijke kwaliteit in haar omgeving.
- Witterzomer blijft een recreatieve hotspot voor Assen en ontwikkelt zich verder in aansluiting op nieuwe attractiepunten in het gebied en de (sportieve) uitbating van het landschap. Het bedrijf wil kunnen

rekenen op minder geluidsoverlast voor zijn gasten.

- Het Verkeerspark ambieert uitbreiding, in synergie met het circuit en andere economische pijlers.
- De natuurorganisaties rekenen op het behoud en robuuster maken van de natuur- en landschapswaarden in het gebied, waaronder het Witterveld dat versterking verdient (rust, duisternis, hydrologie, buffering en verbinding).
- De omwonenden zien hun trots onderbouwd door een uitgebalanceerde ontwikkeling, waarbij nieuwe functies hand in hand gaan met een reductie van de hinder. Ze willen meer kunnen genieten van de unieke kwaliteiten door een betere toegankelijkheid en uitbreiding van recreatieve mogelijkheden.
- De vrienden van de TT werken mee aan de PR van de visie en zorgen zo voor een sportief draagvlak voor de integrale benadering.
- De visiepartners vragen om bij de uitwerking van de plannen voor de A28/N33 rekening te houden met de algemene filosofie van dit belevingsplan en waar mogelijk te zorgen voor een bijdrage aan de algemene ruimtelijke kwaliteit van het gebied.
- De visiepartners ambiëren een duurzame ontwikkeling en streven naar een gesloten energiehuishouding in het totale gebied.
- Gemeente en provincie vormen het platform voor draagvlak en overleg, gekozen wordt voor een positieve insteek van samenwerking om juridificering van de problematiek in de toekomst te voorkomen.

4 Fundament

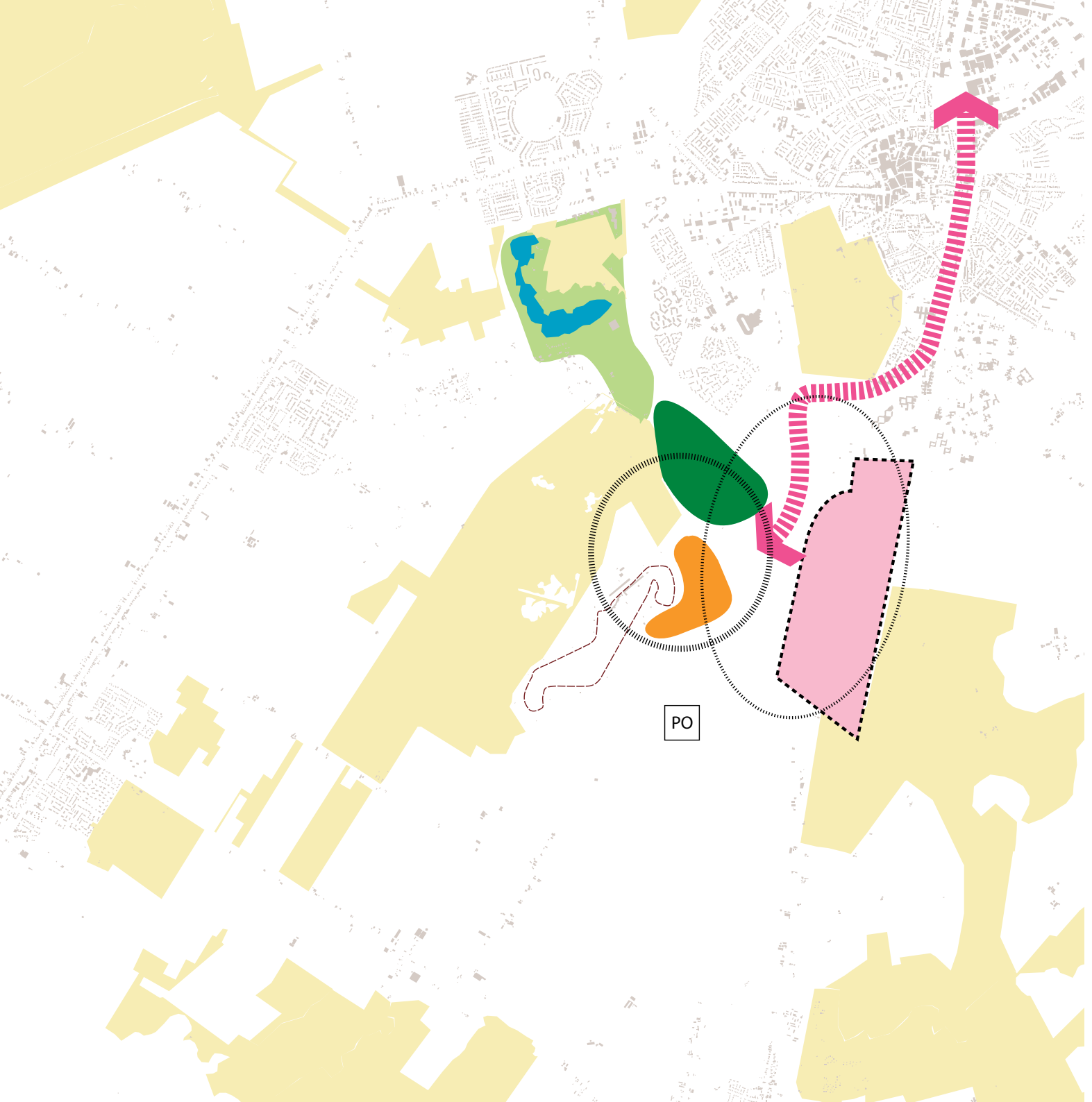
Een toekomstvisie is niet alleen gebouwd op de vergezichten van een mogelijke nieuwe start. Ook genomen beslissingen uit het verleden en het heden werken door op de toekomst. Ze leveren kaders en contouren, waarin de toekomst kan worden vormgegeven. Vaak zijn dit contouren waar - zeker op de kortere termijn - weinig mee kan worden geschoven. Dit hoofdstuk geeft een beeld van het fundament van de visie. Deze bestaat enerzijds uit ruimtelijke plannen, vastgesteld door de gemeenteraad of Provinciale Staten en anderzijds uit ruimtelijke plannen die in voorbereiding zijn, voortkomen uit geaccordeerde plannen, maar nog niet bestuurlijk vastgesteld zijn. Van groot naar klein schaalniveau betreft dit achtereenvolgens de Nota Ruimte van het rijk (2005), de provinciale Omgevingsvisie (2010), en van gemeentehand de Integrale Structuurvisie Assen 2030, het Structuurplan Westelijke stadsrandzone en de Masterstudie FlorijnAs. Tenslotte wordt in dit hoofdstuk ook de toekomstvisie van het Circuit zelf samengevat.

Assen de poort van het stedelijk netwerk Assen-Groningen

Assen maakt onderdeel uit van het nationaal stedelijk netwerk Groningen-Assen, zo aangemerkt door het rijk. Assen-Zuid is de zuidelijke poort van dit stedelijk netwerk, een poort die een (inter)nationale uitstraling dient te krijgen. Concepten als het TT Circuit Assen, Sensor-Universe en Energieneutraal dragen daaraan bij (zie tekstkader). Assen-Zuid is een strategisch draaipunt tussen het ruimtelijk-economische en het sociaal-recreatieve netwerk. De regio heeft als ambitie uitgesproken de bestaande scherpe scheiding van stad en land als ruimtelijke kwaliteit te willen behouden en versterken. In de provinciale Omgevingsvisie wordt het TT Circuit en het gebied daaromheen aangeduid als concentratiegebied voor toerisme en recreatie (stedelijk uitloopgebied, Natura 2000 gebied) en geluidsporten. In het plangebied is een ecologische verbindingzone voorzien, van Esmeer naar Witterveld, zoals ook opgenomen in de gebiedsontwikkeling Norgerbrug.

Versterking van de FlorijnAs

Speerpunt in het gemeentelijk beleid is de FlorijnAs. Versterking van de stedelijke structuur van Assen is wenselijk voor de ontwikkeling van de stad Assen én voor versterking van het nationaal stedelijk netwerk Groningen-Assen als geheel. De gewenste verandering vraagt fundamentele ingrepen in de ruimtelijk-economische structuur van Assen. De ruggengraat wordt gevormd door een sterke noord-zuid verbinding in de vorm van een florijsnteken, de zogeheten FlorijnAs. Het dwarsstreepje in het florijsnteken verbeeldt de verbinding van Assen Oost met het centrum van de stad ter hoogte van het centraal station. Ter versterking van de FlorijnAs worden zes gebieden

Bestaand beleid

- Masterstudie FlorijnAs (structuurvisie gemeente)
- provinciaal omgevingsplan
- TT World (bestemmingsplan De Haar - West)
- Ontwikkelingsvisie Assen Zuid
- EHS/Natura 2000
- 1e ring
- 2e ring

ontwikkeld: het stationsgebied en de stadsboulevard, het Havenkwartier, de oostelijke stadsrand, de Blauwe As, het stadsbedrijvenpark en Assen-Zuid. Onderdeel van Assen-Zuid is de ontwikkeling van een hoogwaardig en duurzaam groen bedrijvenpark ten zuiden van de stad, zoals vastgelegd in de Ontwikkelingsvisie werklandschap Assen-Zuid (2010). Dit nieuwe bedrijventerrein zal een belangrijke bijdrage leveren aan de profilering van Assen-Zuid als dé zuidpoort tot het stedelijk netwerk. De ambitie is een hoogwaardig werklandschap te realiseren voor onder meer instellingen op het gebied van sensortechnologie en een kenniscampus. Het terrein biedt ook ruimte aan bedrijven die in de stad Assen gevestigd zijn, op onder andere het Stadsbedrijvenpark, maar daar niet kunnen groeien. Assen-Zuid behelst twee deelgebieden: oost en west, met de A28 als harde lijn ertussen. De Masterstudie FlorijnAs benadrukt dat de verbinding tussen beide gebieden aandacht behoeft.

Eveneens vermeldenswaardig is de verdubbeling van de N33 en de nieuwe verknoping van deze weg met de A28, conform de gemeentelijke voorkeursvariant, waardoor de ontsluiting van het gebied ingrijpend wordt gewijzigd. Dit gaat gepaard met een nieuwe afslag Assen-Zuid Zuid. Dit biedt, samen met het beoogde NS-station op bedrijvenpark Assen Zuid en een OV verbinding naar het TT Circuit, een optimale ontsluiting van dit gebied.

Versterking van de toeristisch-recreatieve zone

Belangrijk onderdeel van de gemeentelijke planvorming voor Assen-Zuid is een verdere toeristisch-recreatieve ontwikkeling van de stadsrandzone. De nog beschikbare zone langs de A28 kan worden benut voor uitbreiding van de hier aanwezige functies en ontwikkeling van nieuwe toeristisch-recreatieve functies. Deze zone moet de Baggelhuizerplas en het TT Circuit met elkaar verbinden. De uiteinden bestaan uit twee 'polen': een extensieve pool, Greenvalley, in aansluiting op de Baggelhuizerplas en een intensieve pool in aansluiting op TT Circuit, Verkeerspark Assen en TT World. Wat TT World betreft: in 2005 werden ambitieuze plannen gepresenteerd voor ontwikkelingen op de locatie van de voormalige noordlus (zoals vastgelegd in bestemmingsplan De Haar West). Daarvan is inmiddels de TT Hall gerealiseerd. De zone tussen beide 'polen' is aangemerkt als reservegebied en moet met name de verbinding tussen beide polen tot stand gaan brengen. Hier is ruimte voor toeristisch-recreatieve nieuwkomers, waarbij vanuit de visie geredeneerd de kleur langzaam verschiet van stedelijk aan de zuidzijde naar meer landelijk richting het noorden.

Het gebied voor evenementen

Gemeente Assen geeft in haar Nota Evenementenbeleid aan dat het TT Circuit een belangrijke drager van het evenementenaanbod is. Versterking van de relatie tussen activiteiten op het circuit en in de binnenstad biedt kansen voor verdere groei. Culturele evenementen zitten in de lift en het is lonend meer te organiseren voor senioren die als toerist in de provincie verblijven. Uit onderzoek naar de identiteit en imago komt TT stad Assen als een van de vier kernwaarden naar voren. Ook de TT Hall is in deze van belang. Beide komen in aanmerking voor grote bezoekersaantallen en zijn bijvoorbeeld geschikt voor muziek-evenementen.

Meer topsport en breedtesport

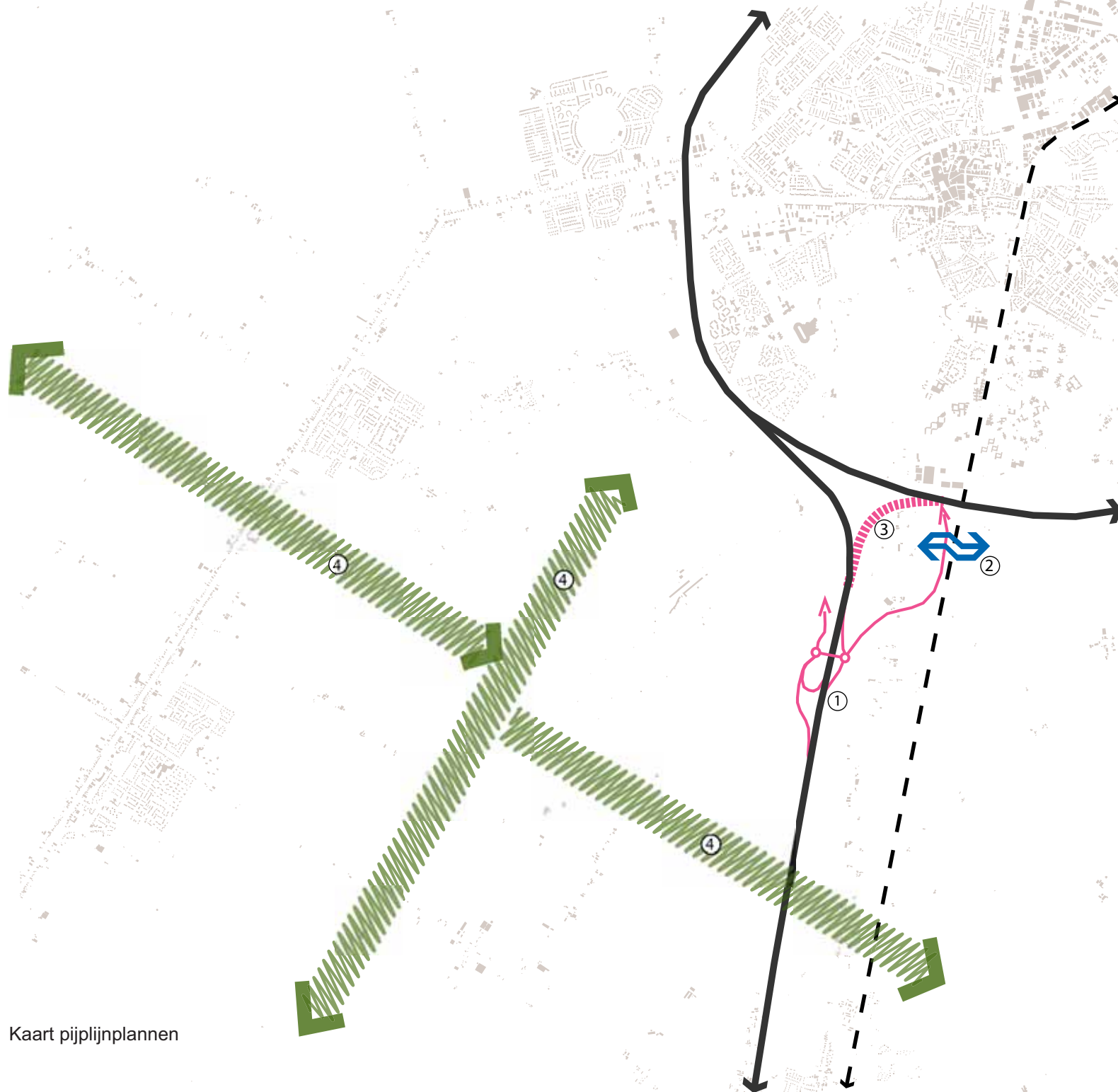
In 'Drenthe 2028' heeft Drenthe een eigen plan als provinciale bijdrage aan het nationaal Olympisch Plan 2028. Drenthe 2028 is een plan van gemeenten, provincie, top- en breedtesport, zorg, onderwijs en bedrijfsleven. Een council met vertegenwoordigers van deze sectoren is verantwoordelijk voor het plan. Hiermee is het het breedst gedragen masterplan in Drenthe en geeft het richting aan sociale, economische en ruimtelijke ontwikkelingen.

Defensie hoort bij Assen

Defensie is onlosmakelijk met de stad Assen verbonden, nu en in de toekomst. De aanwezigheid van Defensie in dit gebied is dan ook gegarandeerd. Waar nodig en mogelijk wordt samengewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit van het gebied.

Pijplijnontwikkelingen

- 1 aansluiting Assen Zuid/Zuid
- 2 station Assen Zuid
- 3 fly-over A28/N33
- 4 ecologische verbingszone

Kaart pijplijnplannen

Sensor City

Sensor City betreft het ontwikkelen van demonstratieprojecten voor markttoepassingen van intelligente sensorsystemen in en rond de stad Assen. Dit wordt uitgewerkt in een aantal basisvoorzieningen plus in eerste instantie een tweetal demonstratieprojecten in `echte` situaties. Centraal staat de verwerking van waarnemingen uit een netwerk van zo'n 200 meetpunten.

Het netwerk wordt veelzijdig bruikbaar gemaakt, door meerdere typen sensoren samen te brengen per meetpunt, voor waarnemingen van uiteenlopende aard. Gemene deler daarin is de sturing van processen door (veelal realtime) modellen gekoppeld aan grote hoeveelheden live data. Een experimenteel element zit met name in de mogelijkheden voor bewerking van de data wanneer het systeem eenmaal operationeel is. Door in de modellen te variëren (bijvoorbeeld het variëren in geluidwerende maatregelen) kan men nagaan hoe veranderingen in de omgeving de waarnemingen beïnvloeden.

Sensor City omvat twee deelprojecten waaronder een intelligent parkeerverwijssystem en de afwikkeling van het evenementenverkeer vanaf het TT Circuit en een project over geluid. Op basis van de geluidsregistraties wordt een geluidlandschap ontwikkeld waarin de beschikbare geluidsniveaus en andere parameters (bijv. frequenties) getoond worden. Dit kan op twee manieren: een momentopname en gemiddelden over een langere tijd. De uitkomsten van Sensor City geluid geven een beter beeld van de verschillende geluidbronnen in Assen en inzicht in de mogelijkheden om de ervaren hinder te verminderen.

Soundscape

De soundscape benadering is in essentie een manier om de beleving van omgevingsgeluid positief te benaderen. Te vaak wordt er alleen gesproken over geluidsoverlast, maar geluid heeft ook een belangrijke positieve kant en die wordt in de soundscape benadering centraal gesteld. Dit houdt in dat er niet alleen nagedacht wordt over de vraag hoe geluidsniveaus verlaagd kunnen worden, maar ook over de vraag welke geluiden bewoners en bezoekers wel en niet in staat stellen van hun omgeving te genieten. Dit kan tot tegen-intuïtieve oplossingen leiden waarbij een minder storende, of zelfs plezierige, geluidsbron gebruikt wordt om een andere, storende geluidsbron te maskeren. De soundscape benadering dient toegepast te worden in combinatie met andere facetten van de ruimtelijke ordening. Op die manier biedt het mogelijkheden om voor verschillende typen bewoners/luisteraars verschillende plezierige omgevingen te creëren. Hierbij is het wel van belang dat het geluid gehandhaafd wordt zoals het is afgesproken. Hierbij is het wel van belang dat het geluid gehandhaafd wordt zoals het is afgesproken.

De maatregelen die genomen kunnen worden komen op het volgende neer:

- Storende geluiden wegnemen bij de bron of geluidsbarrières plaatsen bij bron of ontvanger (de standaard aanpak). Vooral geluid wegnemen bij de bron is zeer effectief.
- Zorgen dat hinderlijke geluiden minder vaak (bewust) gehoord worden.
- Plezieriger geluid toevoegen dat onplezierige bronnen maskeert of in ieder geval de aandacht afleidt (muziek, natuurgeluiden, fonteinen).
- Zorgen dat de aandacht op andere wijze, bijvoorbeeld visueel, afgeleid wordt of dat de algehele kwaliteit van de omgeving verbeterd. Daarmee wordt de geluidsoverlast relatief minder belangrijk.
- Zorgen voor betere planning van hinder (in overleg) zodat gehinderden weten waar ze aan toe zijn en kunnen plannen.
- Zorgen dat mensen vooral wonen, werken en leven op plekken waar ze de akoestische omgeving plezierig vinden en er zeker van kunnen zijn dat het zo blijft.

5 Bouwstenen

Op het fundament kan gebouwd worden. Dit hoofdstuk geeft hiervoor de bouwstenen. De bouwstenen hebben een tweeledig doel. Enerzijds bouwen ze letterlijk aan de visie door de ontwikkelingen die ze voorstaan. Anderzijds vormen de bouwstenen de kapstok voor de diverse projecten en maatregelen die in het uitvoeringsprogramma benoemd gaan worden. De bouwstenen zijn thematisch van aard en bevatten programmatische toevoegingen en ontwikkelingen die zorgen voor meer kwaliteit en waardecreatie. Door de visiepartners zijn duidelijke uitspraken gedaan over hun voorkeur bij die ontwikkelingen. Deze voorkeuren zijn als leidraad gebruikt bij de opstelling van dit hoofdstuk.

Bouwsteen Geluid

Deze bouwsteen is eigenlijk een vreemde eend in de bijt. We gaan immers geen geluid ontwikkelen! Maar voor alle partners is dit aspect van de visie zo belangrijk, dat we het desondanks als opener gebruiker bij de reeks bouwstenen. Het is immers deze filosofie die ook aan de wieg stond van de naamgeving van deze visie: een belevingsplan. Geluid aan de ene en de kwaliteit van de ontwikkeling aan de andere, bepalen dan de beleving van het gebied in de toekomst. Het is daarom niet verwonderlijk dat bij de bouwsteen 'geluid' nadrukkelijk gekozen is voor de soundscapebenadering. Deze kan op brede steun rekenen van alle visiepartners. Verder is er ook veel belangstelling voor de 'fysieke oplossingen', zoals wallen en schermen. Geluidsreductie bij de bron en administratieve maatregelen (vergunning en spelregels) maken het rijtje compleet.

Bouwsteen Topsport

Deze bouwsteen beoogt het hier aanwezige unieke motortopsportklimaat verder te professionaliseren op en rondom het circuit. Inzet is verbreding richting andere kansrijke topsporten. Als prioriteit wordt de verdere ontwikkeling van de motorsport aangegeven. De autosport is daaraan gekoppeld. Snelle sporten, die inspelen op het circuit als icoon van de gebiedsontwikkeling. Daarnaast krijgt op gepaste afstand de professionele wielersport de voorkeur.

Bouwsteen Breedtesport

Drenthe wil zich als dé beweegprovincie van Nederland profileren. Op verschillende locaties in de provincie zullen multifunctionele parken worden ontwikkeld. Ook Assen-Zuid kan eenvoudig uitgroeien tot zo'n sportief gebied. Met de genoemde auto- en motorsport als gangmakers kan in het kielzog ruimte komen voor de wielersport en het hardlopen. De combinatie van het circuit, de andere bouwstenen en de ambities van Drenthe staat garant voor een succesvolle ontwikkeling van deze bouwsteen.

bouwsteen
1. Geluid

- a. Administratieve beperkingen (geluidstagen, stilstedagen etc.)
- b. Fysieke en innovatieve oplossingen (geluidswallen, infrastructurele maatregelen, oplosbare schermen etc.)
- c. Soundscape (beleving geluid, positieve tegen geluiden, windchermen/geluid terugkaken etc.)
- d. Terugdringen bij de bron (geluidsarme motoren etc.)

bouwsteen
2. Topsport

- a. Motorsport
- b. Autosport
- c. Wielrennen
- d. Olympische Spelen 2028

bouwsteen
3. Breedtesport

- a. Motor- en autosport
- b. Motorcross
- c. (Hard)lopen
- d. Wielersport

bouwsteen
5. Recreatie

- a. Verblijfsrecreatie (vakantiehuizen, camping, hotel, motel)
- b. Dagrecreatie
- c. Evenementen en festivals, Kunst en cultuur
- d. Fitness/ heilbron / sauna / wellness

bouwsteen
6. Kennis/onderwijs

- a. Motor- en autotechniek
- b. Geluid, Mobiliteit en duurzaamheid
- c. Campus/stageplekken
- d. Sensor

bouwsteen
7. Bedrijvigheid

- a. Sport, recreatie en horeca (TT-WORLD)
- b. Startende ondernemers (in combinatie met campus)
- c. Innovatieve bedrijvigheid (gericht op geluid, mobiliteit, motor/autotechniek)
- d. Gebiedsgebonden bedrijvigheid (recreatie)

bouwsteen
8. Natuur en landschap

- a. De berg
- b. Herinrichting beekdal Witterdiepje
- c. Verbinden natuurgebieden (Witterveld, oefenterrein, beekdal)
- d. Verbinden met de stad (groene vingers, Assarbos, landschapsontwikkeling)

bouwsteen
9. Water

- a. Uitbreiding bestaande - en aanleg nieuwe recreatieplas
- b. Herinrichting beekdal Witterdiepjes
- c. Soundscape (Bekun en fontein als camouflerend geluid)
- d. Kwalitatieve verbetering landschap en openbare ruimte (TT-circuit en TT-world)

Bouwsteen Recreatie

Het creëren van een gevarieerd en aantrekkelijk aanbod van verschillende vormen van intensieve en extensieve recreatie. Deze bouwsteen bouwt voort op de in de fundering benoemde recreatieve gemeentelijke plannen. Belangrijkste doelgroepen vormen de Assenaren, de regio en recreanten van buiten die in het gebied verblijven. De insteek is een focus op dagrecreatie enerzijds en evenementen, festivals, kunst en cultuur anderzijds. Kunst en cultuur kunnen dienen voor verbreding van het recreatieve draagvlak in het gebied. Bovendien biedt het een prachtige kans om verbindende elementen van kunst en cultuur door het gehele gebied en met alle partners te realiseren.

Bijzonder onderdeel binnen deze bouwsteen kan een attractiepark zijn, gericht op het trekken van (inter)nationale bezoekers. In het licht van deze visie bezien is een attractiepark waarbij snelheid en avontuur centraal staan een aantrekkelijke. Uiteraard is het circuit zelf al een grote attractie! Op verschillende locaties in dit gebied vinden kansrijke toevoegingen plaats die tezamen een kralensnoer van attracties vormen. Allereerst is daar de nieuwe plas, met recreatieve mogelijkheden. Daarnaast komt op het TT World terrein een aantal attracties van formaat. Op een eventuele berg zou ook een klimhelling en ondergronds fietscrossen een plek kunnen krijgen. Het zou de rode draad van deze gebiedsontwikkeling aanzienlijk versterken als de attracties verbonden waren door het thema snelheid. Een aanvulling daarop zijn de plannen van het Verkeerspark, eveneens in lijn met dit thema. Die mikken op een langer verblijf in het gebied van de sportieve, recreatieve motorrijders, een groeiende doelgroep die borg staat voor de verbinding met het circuit.

Bouwsteen Kennis en Onderwijs

De TT Assen is een bolwerk van kennis en innovatie en kan ontwikkelen tot het uithangbord van de noordelijk kenniseconomie. De nieuwste technieken ten aanzien van de motorsport, snelle banen, milieu en duurzaamheid, trainingen, coaching, organisatie van grote evenementen et cetera zijn hier beschikbaar. Dit betekent dat de aanwezigheid van de TT ook interessant is voor onderwijsinstellingen en kennisinstellingen. Deze bouwsteen beoogt een verhoging van de diversiteit en kwaliteit van het aanbod opleidingen in Assen. De in dit gebied kansrijke sectoren vormen de basis voor allianties met lokale en regionale onderwijs en onderzoeksinstellingen. Insteek voor kennis en onderwijs ligt enerzijds op motor- en autotechniek, anderzijds op geluid, sensor, mobiliteit en duurzaamheid.

Kansrijk initiatief van het Drenthe College & Innovam is het oprichten van een TT Institute (Technicians Training Institute), met als ambitie het nationale opleidingsinstituut voor motoren te worden. Het richt zich op verschillende vormen van praktijkonderwijs. Ook voor de beleving op en rond het circuit zou het een verrijking betekenen, die 'ander leven in de brouwerij' kan brengen en een verbreding van het imago betekent.

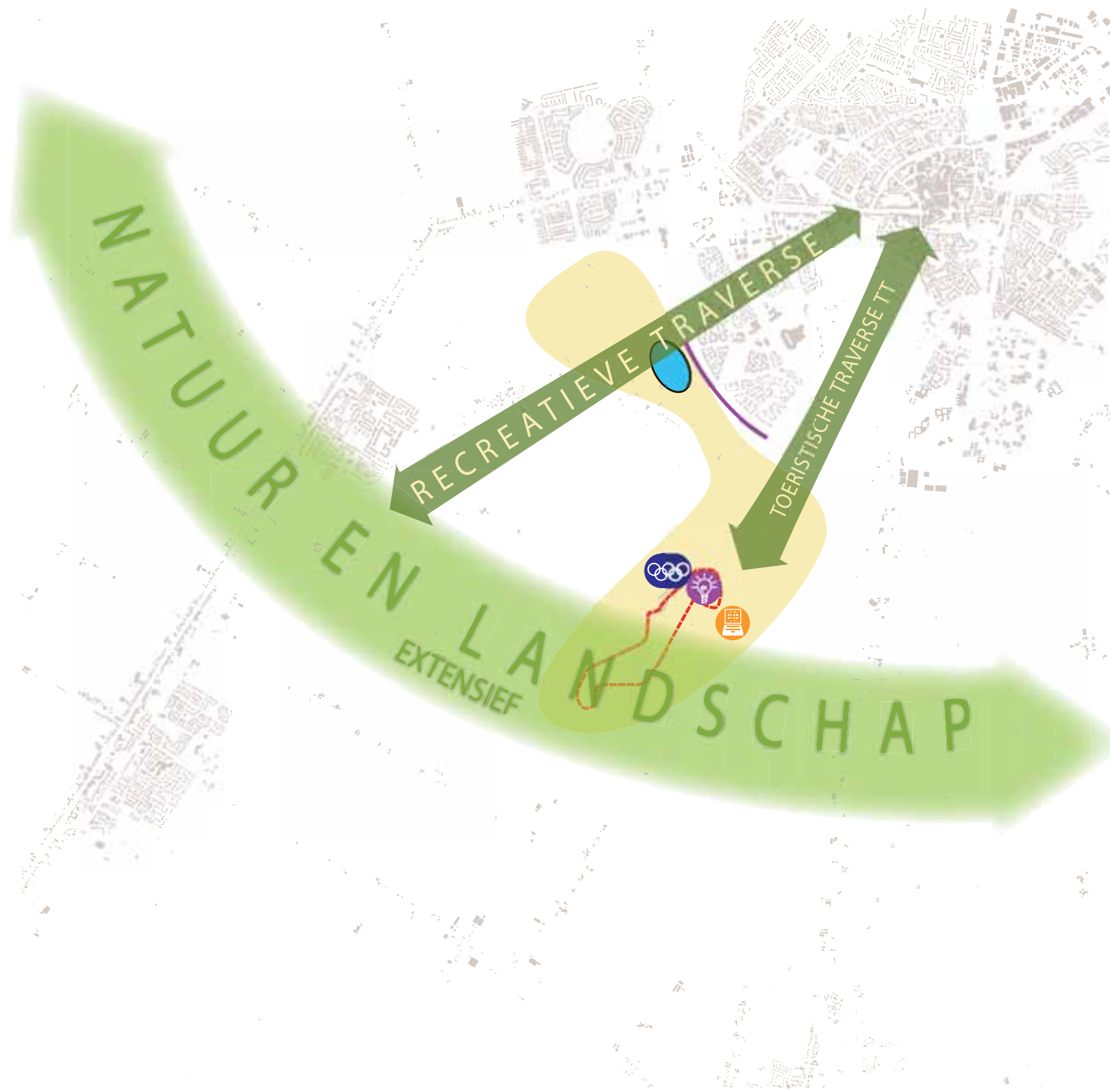
Bouwsteen Bedrijvigheid

Insteek van deze bouwsteen is het aanwenden van de potenties van de omgeving van het circuit en de nieuwe infrastructuur rond de A28 en N33 voor een verbreding van de economische bedrijvigheid. TT World speelt een centrale rol in die ontwikkeling. Horeca, sport en recreatie zijn logische trekkers. Daarnaast is verbinding met kennis en onderwijs een voor de hand liggende. De visiepartners kozen dan ook voor innovatieve bedrijvigheid als tweede optie, kleinschalig, in bijvoorbeeld de flanken van de tribunes van het circuit of op de locatie van TT World. TT World zou sneller en kansrijker ontwikkeld kunnen worden als de locatie wat meer ruimte zou krijgen en meer verbinding met het omringende landschap zou zoeken. Wel moet nadrukkelijk gekeken worden naar de relatie en meerwaarde ten opzichte van en met Assen-Zuid.

Bouwsteen Natuur en Landschap

Doel is het robuuster en daarmee duurzamer maken van de bestaande natuur- en landschapswaarden, het verbinden van losse elementen in het gebied en een aantrekkelijker landschap. Zo kan een contramal ontstaan ten opzichte van de dynamische ontwikkelingen rondom het circuit. Centraal staat de versterking van de bestaande waarden in en rondom het Witterveld, gericht op rust, duisternis, hydrologie, buffering en verbinding. Ecologische verbindingen met natuurgebieden in de regio versterken de waarden van het Witterveld nog verder, en zijn een aanwinst voor de recreant.

Vernieuwend is de mogelijkheid voor landschapsbouw door het aanleggen van de heuvelberg: landart! Een aantal nieuwe verbindingen tussen het gebied en de stad worden ook relevant genoemd. Te denken valt aan een wandelsportpromenade van het centrum naar het circuit en een 'ontsnappingsroute' naar Witterzomer en het rustige buitengebied. Daarnaast is het verbeteren van de zichtlijnen vanaf de A28 richting het TT Circuit van belang.

Bouwstenen

- bouwsteen geluid
- bouwsteen topsport
- bouwsteen breedtesport
- bouwsteen recreatie
- bouwsteen kennis en innovatie
- bouwsteen bedrijvigheid
- bouwsteen natuur en landschap
- bouwsteen water

Bouwsteen Water

Het element water kan in het plangebied een verrijking vormen voor zowel het landschappelijk en recreatieve gebruik (zoals het mogelijk vergroten van de Baggelhuizerplas), als voor kwaliteit van de openbare ruimte en kan dienen als bijdrage aan de maatregelen in de sfeer van compenserende belevingswaarde in het gebied (soundscape). Het Witterdiepje is een van de hoofdlopen van de Drentsche Aa. Herinrichting van de nog niet meanderende delen buiten het oefenterrein De Haar draagt bij aan de kwaliteit van landschap en natuur, evenals het waterbergend vermogen en de waterkwaliteit.

De heuvelberg Assen: Witterheugte

Op basis van het Drents Olympisch Plan kwam een breed consortium onder leiding van de Koninklijke Sjouke Dijkstra met het lumineuze idee een berg in dit gebied te bouwen. Met het opstellen van deze visie is voor het eerst nagedacht over de combinatie van topsportfaciliteit en geluidsreductie. Het positioneren van een flinke berg als een soort hoefijzer rondom de noordoosthoek van het circuit is wellicht de beste methode om de hoorbaarheid, en daarmee de overlast, van het circuit naar de noordoostzijde te beperken. Het is van belang dat de kam van de berg zo dicht mogelijk bij de geluidsbron ligt, omdat het geluid er anders gemakkelijk overheen gaat. Een dergelijke berg heeft een meerledig doel: het maakt omvangrijke geluidsreductie mogelijk, het creëert een dynamisch landschap, het ontwikkelt een sportief landmark en biedt ruimte aan nieuwe vormen van recreatie en toerisme. Ook binnen de provinciale olympische ambities voor 2028 kan de berg een beeldbepalend onderdeel worden.

Natuurlijk wint het idee om de geluidsreductie die de berg voor zijn rekening neemt (naar verwachting circa 10 dBA richting Baggelhuizen) nog meer aan waarde, door deze functie te combineren met andere ontwikkelingen op, rond en in de berg. Dit geeft het gebied een uitstraling die, opgeteld bij het circuit, uniek is in Nederland. Toch moeten we stil staan bij de integrale haalbaarheid van de heuvelberg, zowel financieel, technisch, bestuurlijk en ruimtelijk. Er kan bezwaar bestaan tegen een dergelijk grootschalige ingreep in Assen-Zuid; kennen we de risico's voldoende? Hoe sluit een berg aan op de al geplande ontwikkelingen van TT World? Wordt de opbouw van de berg gerealiseerd met materialen die onschadelijk zijn voor het milieu? Verder onderzoek naar de haalbaarheid, de concrete aanlegmethode, de gevolgen voor natuur en landschap en het creëren van een betere inbedding in een integraal ontwerpproces moeten verder uitsluitel geven over de reële kansen voor de aanleg ervan en een nog te nemen bestuurlijk besluit te ondersteunen. Het idee van een berg is in ieder geval het onderzoeken waard gebleken.

6 Sfeerbeeld

Bij het proces van visieontwikkeling moet ruimte zijn voor dromen, om daarna weer wakker te worden! Het ging bij deze visie tenslotte niet om een mooi boekje, maar om een operationeel plan dat uitmondt in concrete programma's die bestuurlijk en financieel haalbaar zijn. Toch is het goed om ons te laten inspireren door het perspectief dat wenkt aan de horizon. Dat doen we door een sfeerbeeld te schetsen dat een indruk geeft van de mogelijke beleving van het gebied in 2025. Het geeft de burger moed en genereert energie om door de taaië uitvoeringsfase te komen. Vervolgens wordt de weg hier naar toe geschetst en wordt ingegaan op de meerwaarde die met deze visie bereikt kan worden.

Sfeerbeeld anno 2025

Als we in 2025 ronddwalen door het gebied en we kijken terug op dit proces, dan zijn er stevige stappen gezet die het sportieve karakter en de landschappelijke kwaliteit hebben verbeterd. Tegelijkertijd is de beleving van geluidhinder gereduceerd. We zouden ons daarbij de volgende voorstelling kunnen maken:

Het TT Circuit heeft zijn internationale status behouden, de licenties zijn verlengd en de Dutch TT is nog steeds de kroonjuweel van het circuit en de grote trekpleister in de regio. Daarnaast is er plaats voor een aantal grote nieuwe evenementen. Zo is er een internationaal festival voor muziek en theater, dat niet alleen op het circuit plaats vindt, maar ook in de omgeving talloze activiteiten huisvest. Het programma van het circuit is in de toekomst aangevuld met andere races en biedt onderdak aan verschillende trainingsfaciliteiten. Die vinden inmiddels steeds meer plaats op geluidarme elektrische motoren. Ook zijn er verschillende dagen waarop er volledige stilte heerst op het circuit en in de omgeving. Die dagen zijn in overleg met de visiepartners vastgesteld.

In 2025 is Assen gegroeid tot de poort naar de kenniseconomie Noord Nederland. Het circuit is het middelpunt geworden van een bruisende economische ontwikkeling, de eerste ring. Niet alleen het TT Institute is gehuisvest aan de boorden van het circuit, er is een campus ontstaan van opleidingen en stageplaatsen en er is een bedrijfsverzamelgebouw waarin innovatieve activiteiten op het terrein van motor- en autotechniek, geluidsmetingen, mobiliteit en sportieve recreatie zijn gehuisvest. Ze bevinden zich onder de tribunes en aan de voet van de Witterheugte, de heuvelberg, die inmiddels is verzezen rond de noordlus van het circuit.

Sfeerbeeld

Met zijn 60 meter hoge pieken slingert de heuvelrug zich langs het circuit. De berg omvat allerlei innovaties op het gebied van energie, water, sensortechnologie en (bio)kunststoffen.

Op haar flanken zijn horecavoorzieningen verzezen langs de zogenaamde tweede ring, een sportieve ring langs het historische stratencircuit, waarop wielrenners en andere (snelheid)sporters zich naar hartelust uitleven. De berg kent twee gezichten: een intensief gebruikte binnenkant, gericht op de dynamische wereld van het TT Circuit en TT World, en een extensievere, landschappelijke uitstraling richting de noordkant.

Bovenop de top bevindt zich dan een eerste klas hotel. In de tuin van het hotel ontspringt een snelstromende beek, die zowel voor wildwatervaren wordt gebruikt als een monument is voor de soundscape-filosofie; het kletterende water zorgt voor een andere geluidbeleving rond het circuit. De beek mondt uit in de nieuwe recreatieplas, waar zich allerlei watersportactiviteiten afspelen. TT World heeft zich genesteld op en rond de berg. Daardoor is een prachtig landschap ontstaan waar de verbaasde recreant niet alleen zijn ogen uitkijkt, maar ook geniet van het uitzicht en de retail- en leisurevoorzieningen die in kleine en grote gebouwen van de meest sensationele architectuur op de randen van de heuvel zijn neergezet. Het gebied speelt optimaal in op de belevingseconomie: hier beleef je snelheid in al haar facetten. Bijvoorbeeld op de ondergrondse fietscrossbaan met keuzemenu's (moeilijk, gemakkelijk, kinderen, volwassenen), met de nieuwste technieken waarmee gemeten kan worden hoe je je prestaties verbetert, een rondje circuit (ook op de fiets) en de vernieuwende recreatieve attracties van TT World.

In 2025 is de TT Hall, die zich kan verheugen in een hoge positie op de landelijke muziektempelijsten, optimaal ingericht en gelegen achter de berg zodat er geen sprake meer is van enige overlast door geluid. Defensie heeft de schietinrichting volledig gemoderniseerd en ook in de omgeving ervan zijn door derden geluidwerende en landschappelijke voorzieningen aangelegd. De berg en de geluidwallen worden benut om uitzichttorens te plaatsen die de bezoeker een kijkje gunnen in het prachtige Witterveld. Op de parkeerplaats voor het circuitterrein is het grootste zonnepanelenbos van Europa verzezen. Honderden kunstzinnig vormgegeven bomen hebben een zonnepaneel als kruin. Zij zorgen voor een energieneutrale economie op en rond het circuit. Vanuit het nieuwe NS-station Assen-Zuid worden bezoekers naar evenementen en/of de attracties vervoerd, op duurzame wijze.

Via een fraaie wandelroute, die als een parelsnoer het circuit met het centrum van Assen verbindt, is de relatie tussen het circuit en het stadshart versterkt. Tussen de al bestaande onderdelen van het parcours zijn nieuwe passages aangelegd, waar skaters het beeld bepalen, in combinatie met kunstobjecten en klaterende waterfontein.

Het knooppunt van de A28 is een wervende entree voor de regio en de stad Assen geworden. Met een groene uitstraling waartussen zich de nieuwe bedrijven verschansen, waar een moderne mengvorm van werken en wonen ontwikkeld is. Op de A28 is de snelheid teruggebracht tot 100 kilometer. Dit komt de beleving van geluidhinder ten goede en maakt de entree van de stad Assen beleefbaar. Over een traject van honderden meters geluidswal stroomt een dunne laag water, wat zorgt voor een unieke uitstraling en een compensatie van het verkeersgeluid. Op hoogtijdagen kan de waterfilm in verschillende kleuren worden aangelicht.

In natuurgebied Witterveld is een omvangrijk deel verschaald, zijn rondom bufferzones ontwikkeld en zijn delen zodanig ingericht dat de kraanvogel er in 2018 weer zijn intrede deed. Er zijn ecologische verbindingen aangelegd tussen de verschillende natuurgebieden in de regio. Richting het Fochteloërveen is een 30 meter brede zone ontstaan, bestaande uit houtwallen, schrale zones met enkele natte elementen. Ook richting Geelbroek is een verbindingzone ontstaan, ook bruikbaar voor de mens. Al met al is het landschap mooier, de natuur sterker: er is een robuuste eenheid ontstaan. De nieuwe recreatieve 'ontsnappingsroute' verbindt de stad met dit mooie natuurrijke recreatielandschap aan de zuidwestzijde van Assen.

De Laaghalerweg is verkeersluw gemaakt en zodanig ingericht dat deze noopt tot vermindering van snelheid. De weg maakt deel uit van de 'tweede ring' en heeft daardoor een geheel andere uitstraling gekregen. Deze tweede ring verbindt een aantal hotspots in de zuidelijke stadsrand van Assen. De ring is grotendeels gesitueerd op het oude stratencircuit en daardoor een aantrekkelijke recreatieve route geworden. 's Winters wordt een deel van deze route omgetoverd tot een prachtige lange schaatsbaan in de openlucht (a la Biddinghuizen).

Vakantiepark Witterzomer heeft een geluidswal gekregen, waardoor een deel van de huisjes zich verschanst weet achter een aarden wal, met een landart hekwerk dat tussen de bomen doorslingert. De fontein in de waterplassen op het park maskeren de 'deken'. Bij de ingang van het park is een

attractiepunt verzezen. Daar bevindt zich zowel een met defensie opgericht avontuurlijke filmset, waar kinderen en hun ouders een virtuele vredesmissie kunnen uitvoeren. Er is ook een vertrekpunt voor een snelle rit op geluidarme motoren of in op zonne-energie rijdende scootmobielen. Voor een ritje door de natuur, een ritje richting de 'actie' of richting de stad.

Het Witterdiepje, dat nu al meandert in het oefenterrein, gaat dat ook elders in het gebied doen, onder de fly-over van de snelweg door richting het beekdal van de Drentsche Aa. Het terrein is nog steeds openbaar toegankelijk voor fietsers en wandelaars en daar wordt meer en meer gebruik van gemaakt.

Door de nieuwe vergunning voor het circuit, de huisvesting van geluidproducerende activiteiten in de berg en de toepassing van soundscape formules, is de beleving van geluidhinder voor omwonenden en recreanten aanzienlijk terug gedrongen.

De visiepartners ontmoeten elkaar elk najaar om de activiteiten in het nieuwe kalenderjaar te bespreken en nieuwe initiatieven te ontwikkelen. Desondanks zijn er strenge regels die nauwgezet gehandhaafd worden en er is een meldpunt voor overlast, dat 24 uur, 7 dagen in de week voor onmiddellijke actie zorgt.

Zelfs als de Olympische Spelen in 2028 niet aan Nederland toegewezen worden, kent het gebied nationale bekendheid vanwege de ongeken- de combinatie van topsport, uitgaan en leisure. Anno 2025 staat Drenthe bekend als dé provincie voor duurzame (= milieuvriendelijk en gezond) recreatie: wandelen, fietsen, skeeleren, mountainbiken, outdoor sporten, etc.

De weg er naar toe

We zijn natuurlijk niet zomaar in dat sfeerbeeld aanbeland. We hebben in de tussentijd bergen werk verzet. Allereerst is een convenant opgesteld, met daarbij de 1e jaarschijf van het onderzoeks- en uitvoeringsprogramma. De uitgangssituatie is bepaald (de AEX index van het geluid) en de daarbij behorende indicatoren zijn vastgesteld. Vervolgens zijn de vergunningen voor het TT Circuit opgesteld en afgegeven. Daaraan hebben we regels verbonden die in het gebied gelden. Niet alleen voor het circuit, maar voor alle partijen in het gebied. Die regels betreffen communicatie en overleg, klachtenprocedures, samenwerkingsverbanden, nieuwe initiatieven, organiseren van evenementen, compenserende maatregelen etc.

Nadat de visie door de besturen van gemeente en provincie was vastgesteld zijn er concrete beleidsprogramma's opgesteld, die de input vormden voor de projectgroepen en de concrete maatregelen in het gebied. Zij hebben zich bovendien ingezet tot het werven van partners die als investeerders, financiers, adviseurs of sponsors kunnen fungeren. En ondertussen zijn we aan de slag gegaan met concrete projecten en beleidsmaatregelen. Verschillende projectgroepen werken samen in ateliers (TT en omgeving) en kunnen cross-overs en tijdelijke werkgroepen instellen. Waar mogelijk en/of nodig zijn ze gekoppeld aan de organisatiestructuur van Assen-Zuid, vallend onder de bestaande stuurgroep 'FlorijnAs', waarin gemeente en provincie gezamenlijk de uitgezette koers concretiseren en de uitvoering ervan bewaken. Daarvoor gebruiken zij het monitoringsprogramma. Ook organiseert de stuurgroep overleg met de visiepartners over de voortgang van de projecten en de communicatie tussen de spelers. Want alles hangt natuurlijk af van het gedrag van de spelers. Zij zullen elkaar moeten kunnen vinden, elkaar successen moeten gunnen en elkaar helpen bij het vinden van oplossingen voor problemen.

En er is de paraplu van soundscape. Met een gedegen onderzoek dat zich richt op de praktische toepassing van allerlei maatregelen in het gebied, is veel kennis verzameld en een pakket van concrete projecten benoemd die gaan bijdragen aan het terug dringen van de beleving van hinder in het gebied. Dit pakket is ondergebracht bij de projectgroep soundscape, die voor de uitvoering zorgt.

Met de voorbereiding van o.a. het bos van zonnepanelen is de projectgroep duurzaamheid van start gegaan. Maar zij gaat verder. Allerlei initiatieven om tot een kringloop economie te komen in het gebied, alsmede verbindingen te leggen tussen energiebronnen en gebruikers dragen bij aan een groene PR van het gebied. Over belangstelling is er ondertussen niet te klagen. In binnen- en buitenland is enthousiast gereageerd op deze innovatieve vorm van gebiedsontwikkeling waarbij geluidsporten en natuurontwikkeling hand in hand blijken te kunnen gaan.

Ondanks de economische tegenwind en de bezuinigingen die op de overheid afkwamen in de beginfase van het uitvoeringstraject, hebben partijen kans gezien om de nodige budgetten bij elkaar te krijgen, subsidies binnen te halen en externe financiers warm te houden voor dit bijzondere project. Halverwege het uitvoeringsprogramma is er dan ook nadrukkelijk en met instemming van alle deelnemers stilgestaan bij de voortgang, de successen en de wil om de resterende programma's uit te voeren. Met een formidabele cross-over van muziek en theater op en rond het circuit als daverend evenement werd deze mijlpaal onder grote publieke belangstelling gemarkeerd.

Waardecreatie

Een filosofie, een aanpak, een fundament met bouwstenen, een integrale visie en een pakket aan projecten maatregelen en afspraken. Wat levert dit op? De laatste tijd wordt er, onder invloed van de economische versterking en in het kader van duurzaamheid, steeds vaker gewezen op het belang van waardecreatie. Die waarden waren voorheen vooral fysieke toevoegingen met een vertegenwoordigend kapitaal als maat voor de waardevermeerdering. Vandaag de dag bekijken we die zaken toch wat ruimer. Er is immers ook sprake van waardevermeerdering als er immateriële waarden worden toegevoegd of een substantiële bijdrage wordt geleverd aan het milieu of de energievoorziening; kortom aan de duurzaamheid. In deze visie is bewust gezocht naar een gezond evenwicht tussen materiele en immateriële (en duurzame) toevoegingen.

→ meer ruimtelijke kwaliteit

Belangrijk onderdeel van voorliggende visie is meer samenhang en verbinding in het gebied tot stand brengen: tussen partijen, tussen gebieden en tussen functies. Door investeringen in natuur en landschap, door nieuwe routes in het gebied, de toevoeging van hoogwaardige architectuur, de spectaculaire heuvel rond het circuit en de campusachtige inrichting voor motortechneek en innovatie direct grenzend aan het circuit, krijgt de ruimtelijke kwaliteit een grote impuls. Met een gerichte versterking van de weerbaarheid van het natuurgebied door verschraling en differentiatie, kan ook daar aan kwaliteit gewonnen worden. Tenslotte is het integrale karakter van deze visie zelf een belangrijke mijlpaal op weg naar meer ruimtelijke kwaliteit van dit bijzondere gebied.

→ meer duurzaamheid

Minder verspilling van onvervangbare grondstoffen en zoveel mogelijk energieneutraal ontwikkelen van nieuwe functies zijn een paar mijlpalen uit de vormen van waardecreatie die onder de noemer van duurzaamheid worden gerealiseerd. Met het bos van zonnepanelen op de parkeerplaats van het circuit, met warmtekracht koppelingen in het hart van de berg, met het installeren van een windmolen wordt de energiebalans in de positieve richting gedrongen. Deze duurzame energiebronnen zullen ook de waterbeken en fonteinen, als belangrijke instrumenten voor het soundscape effect, in beweging zetten en houden. Ook op het circuit zelf zullen vormen van energiebesparing worden bereikt door zuiniger motoren en andere vormen van energiereductie. Daarom is de samenhang met de impuls die we willen geven aan kleine innovatieve bedrijfjes aan de boorden van het circuit met het hoogwaardige opleidingsinstituut in het hart ervan, evident en van meer dan gemiddeld belang. Alleen door het genereren van nieuwe kennis en het koppelen van die kennis aan de dagelijkse praktijk zal deze impuls mogelijk maken.

→ meer economie

De relatie tussen de TT en Assen is groot. De evenementen op het circuit trekken scharen bezoekers uit binnen- en buitenland, hetgeen inkomsten oplevert voor het TT-terrein en omliggende activiteiten, die zich rondom het circuit hebben ontwikkeld. Het TT Circuit kent door de enorme exposure van topsportevenementen en nieuwe evenementen met een eveneens grote trekkracht een duurzame exploitatie. De nieuwe economische dragers van de berg, nieuwe extensieve en intensieve toeristisch-recreatieve activiteiten in de polen van het gebied en het duurzame bedrijventerrein gericht op sensortechnologie verhogen de directe werkgelegenheid en indirecte werkgelegenheid enorm.

Het inhoudelijk verbinden van evenementen op het TT-terrein met activiteiten, evenementen en arrangementen in de stad, zoals de nacht van Assen zorgt ervoor dat bezoekers meer uit wijken naar de stad, waar de diverse hotels, restaurants souvenirshops en andere retailformules direct van profiteren. Dagrecreatie en verblijfstoerisme zorgen voor een meer robuuste omzet en werkgelegenheidsgroei. Het TT fungeert als aanjager van de lokale economie en het draagvlak voor een hoogstedelijk voorzieningenniveau in de stad. Er ontstaat een breed palet aan werkgelegenheid (laag-, middel- en hoogopgeleide functies), helemaal wanneer dit gebied samen met Assen-Zuid in ogenschouw wordt genomen: van zakelijke dienstverlening tot overheid,

semi-overheid of de door het Rijk aangemerkte kansrijke sectoren: energie, sensortechnologie, zorg en toerisme & recreatie. Een belangrijke motor voor een aantrekkelijke en leefbare stad.

Ook de regio profiteert mee. De eerste ring is een groeipool van de economie van Drenthe en het stedelijk netwerk Groningen-Assen. De regio profiteert van het imago van Assen en draagt dit ook uit. Door onderscheidende formules overzichtelijk te presenteren en arrangementen met andere toeristische-recreatieve activiteiten te ontwikkelen in de regio is het vliegwieleffect onomkeerbaar.

De vele bezoekers van de TT Assen resulteren ook in extra kosten (denk aan veiligheid, openbare orde, afvaldiensten e.d.). De visiepartners en gebruikers van het gebied slaan de handen in een om ook het beheer en onderhoud in nauwe samenwerking met de gemeente tot een succes te maken.

→ meer maatschappij

Kwaliteit zit niet alleen in de fysieke uitstraling van een gebied. Het DNA van de Assenaren zit vol met heroïek en cultureel erfgoed. Daarom is de instandhouding van de Dutch TT niet alleen waardevol door de grote economische betekenis van het circuit, maar minstens zo belangrijk vanwege de trotse en historische verhalen die Assen tot een bijzondere stad maken. Wanneer die heroïek wordt doorgezet in scholing en training met nieuwe uitdagingen voor de jeugd en wanneer de motorsport verbreed zou worden met andere vormen van top- en breedtesport in het gebied zal dat die trots en dat culturele erfgoed alleen maar doen toenemen. Door de sportieve verbreding van het gebied ontstaat er ook meer en een meer duurzame acceptatie van het circuit als spin het in web van een sportief landschap. Sport is immers van grote betekenis op het sociaal-maatschappelijk vlak en levert een bijdrage aan gezondheid en welzijn. 'Sport verbindt, sport verbreedt'. Ondertussen is sport ook een economische motor van belang geworden. Waarbij het sporten zelf, maar ook het bezoeken van sportevenementen veel dichterbij elkaar zijn komen staan dan in het verleden ooit het geval was. Er zijn in 2010 meer dan 20% meer racefietsen verkocht dan het jaar daarvoor en dat is onlosmakelijk verbonden met de Vuelta, de Giro en de Tour de France die alledrie in ons land van start gingen. Maar ook de cross-over tussen sportieve recreatie en andere vormen van verblijfsrecreatie wint meer en meer aan terrein. Zo zou Witterzomer en de te bouwen hotels in het gebied zich kunnen richten op die sportieve recreanten, die de toekomst hebben.

→ wat is er te winnen voor eenieder?

Het circuit is gebaat bij het vooruitzicht om zich de komende jaren te kunnen ontwikkelen om niet alleen de Dutch TT te kunnen behouden, maar ook trainingsfaciliteiten te bieden aan talenten op de motor en in de auto en grote evenementen te organiseren, omdat ze daarvoor over de goede infrastructuur en juiste faciliteiten beschikt. Het vreedzaam kunnen samenleven met alle burens is een voorwaarde waarop die ontwikkeling duurzaam kan en zal zijn. Door de maatregelen om de geluidhinder te beperken kan die ontwikkeling zelfs in opwaartse lijn gestalte krijgen.

De andere ondernemers in het gebied, zowel die er al zijn en die er zullen komen, hebben een grote voorsprong door de aanwezigheid van het circuit. Bezoekersaantallen zoals die aan het circuit zijn uniek in Nederland. Maar ook de smeltkroes van motortechniek, innovatie en sportieve recreatie biedt een zeldzame kans op een positief bedrijfsresultaat in die branches. Natuurzones worden verbonden en krijgen een kwaliteitsimpuls, de recreant krijgt meer verbindende paden en veel meer mogelijkheden voor sportieve recreatie. De omwonenden krijgen een stevige reductie van de geluidhinder en een prachtig gebied in de achtertuin. De gemeente Assen geeft een boost aan zijn PR en de provincie Drenthe heeft de toon gezet in de landelijke tendens om aan integrale gebiedsontwikkeling te doen. Ook Defensie krijgt de kans om een paar opzienbarende vernieuwingen door te voeren.

7 Opmaat naar een uitvoeringsprogramma

Het belevingsplan schetst een streefbeeld waarin de economische ontwikkeling, het verbeteren van de integrale kwaliteit van het gebied en de verbinding tussen plannen, projecten en objecten gestalte krijgt. In het plan van aanpak is met nadruk gesteld dat deze visie vergezeld moet worden door een uitvoeringsprogramma. Dit hoofdstuk geeft een eerste opmaat naar dit programma. Het biedt ideeën en denkrichtingen om tot vermindering van de beleving van geluid en/of verbetering van de kwaliteit van de omgeving van het circuit te komen. Deze zijn aangedragen door de visiepartners. In de verdere uitwerking van het uitvoeringsprogramma – tijdens de volgende fase - moet blijken of deze ideeën en denkrichtingen haalbaar zijn of niet. Dit betekent dat ze nog verder onderzocht moeten worden op wenselijkheid en haalbaarheid. De uitwerking hiervan vindt plaats door in het uitvoeringsprogramma maatregelen en projecten concreet te benoemen naar verantwoordelijkheden, kosten en dekking. Dit moet uitmonden in keuzes en nadere prioritering.

De hier benoemde ideeën en denkrichtingen zijn verdeeld in twee groepen, enerzijds gericht op meer kwaliteit in het gebied, en anderzijds gericht op minder beleving van hinder.

Ideeën en denkrichtingen voor meer kwaliteit

1. Eerste ring

De visie kiest voor verbinden en synergie: tussen het TT Circuit, de TT Hall, TT World, het Verkeerspark, TT Institute en andere bedrijvigheid. Juist de nieuwe functies rond het circuit zouden op een aansprekende manier aan elkaar gekoppeld moeten worden, waarbij de infrastructuur meer is dan een route van A naar B, maar waar die route zelf een beleving is? Kortom opnieuw een metafoor voor de technologische innovatie, ook van de openbare ruimte. Iets dat de afzonderlijke partijen nooit zullen realiseren en waar samenwerking essentieel is.

2. Tweede ring

Een van de meest aansprekende ideeën uit het proces, voortkomend uit de Masterstudie FlorijnAs: creëer een tweede ring rond het circuit, daarbij het oude stratencircuit benuttend. Op en langs deze ring kunnen andere sporten worden beoefend en kan zich een uitbreidende economische ontwikkeling nestelen (Assen-Zuid). Het zal de aantrekkelijkheid van het totale gebied rond het circuit een innovatieve en verbredende impuls geven.

3. Duurzame ontwikkeling breed

In de volgende fasen van het proces worden de geopperde aanvullende ideeën op het gebied van duurzame ontwikkeling verder uitgewerkt en waar mogelijk concreet toegepast. Vooral nog gaan we uit van kringloop van afvalstromen, voor meer zelfvoorziening in het gebied en een terugdringing van het gebruik van onvervangbare grondstoffen en onnodige mobiliteit.

4. Zonnepanelen

Het gebied leent zich voor toepassingsmogelijkheden van zonne-energie. Serieuze initiatieven zijn nu gaande. Hiermee kunnen de desolate ruimten in het gebied concreet ingevuld worden met een spectaculaire sprong voorwaarts richting energieneutraliteit voor het circuit en omgeving. Het geeft daarnaast ook een boost aan de PR van onze gezamenlijke activiteiten om tot daadwerkelijke uitvoering van een visionaire strategie te komen.

5. Beweegpark

Dit beweegpark is de schakel tussen de gemeentelijke plannen voor Assen-Zuid en de bewegstrategie van de provincie. Juist hier kunnen de factoren van het benutten van het imago van snelheid, verbreding van de recreatieve mogelijkheden en het economisch ontwikkelen van het gebied hun synergetische waarde bewijzen en initiatieven vanuit het private bedrijfsleven uitlokken. Dit project vloeit mede voort uit het Drents Olympisch Plan. Het huidige Sportpark Stadsbroek kan ook bestempeld worden als beweegpark. Beide beweegparken hebben een onderscheidend karakter en kunnen elkaar complementeren.

6. Stadsas

Het idee van een aantrekkelijke verbinding tussen het centrum van de stad en het TT circuit heeft een sociaal-culturele waarde en heeft zoveel historische wortels in het gebied, dat dit project een metafoor is voor de filosofie van de visie. Deze stadsas is een kralensnoer langs kwaliteiten als het Asserbos, de Bonte Wever en dergelijke en bedoeld voor langzaam verkeer en duurzame en alternatieve modaliteiten.

7. Ontsnappingsas

Wijs geworden door de soundscapebenadering kiezen we voor het verbeteren van de belevingswaarde en niet enkel voor het bestrijden van de geluidbronnen. Deze aantrekkelijke groene route kan een aanwinst zijn voor de omwonenden, die hen in staat stelt op een prachtige manier het achterland 'in te vluchten' op zoek naar compensatie voor de hinder. Deze route maakt onderdeel uit van het gewenste 'fietsrondje Assen', als zodanig benoemd in het Structuurplan/ Groenvisie Stadsrandzone.

8. Impuls recreatieve routes

De tegenhanger van geluid is onthaasting en ontspanning, een van de steunpilaren van de visie. We zullen alles in het werk moeten stellen om de recreatieve gebruikswaarde van het gebied, ook de extensieve vormen daarvan te vergroten, uit te breiden en te versterken. Nieuwe routes moeten aanhaken op de bestaande, en aldus een compleet palet bieden. Waar mogelijk worden combinaties van recreatieve routes en ecologische verbindingen gezocht. Belangrijk hierbij zijn een fietspad gekoppeld aan de ecologische verbinding Witterveld-Esmeergebied en een directe fietsroute vanaf de Haar onder de A28 door richting het Drentsche Aa gebied (o.a. Ekehaar).

9. Impuls Witterveld

Het robuuster maken van dit natuurgebied en de kansen op een nog grotere biodiversiteit zijn essentiële bouwstenen voor een gedragen visie. Daarnaast zal de belevingswaarde groeien en de overgangen tussen de snelle en langzame pool in kwaliteit doen stijgen (mal – contramal). Dit vraagt om de aanleg van bufferzones. Hierdoor kan het grondwaterpeil in het Witterveld omhoog en wordt het inwaaien van meststoffen voorkomen, hetgeen kansen biedt voor de natuur. Ook de afwateringsbeek van het Witterveld richting het Witterdiepje is hierbij belangrijk. Voor een deel zijn de bufferzones gerealiseerd, voor een deel zijn deze planologisch vastgelegd in bestemmingsplannen en moet de verdere planvorming, grondverwerving (indien nodig) en uitvoering nog starten. Uitgangspunt bij de ontwikkelingen is het waarborgen van de kwaliteiten op grond waarvan het gebied is aangewezen als Natura 2000-gebied. Defensie zal als eigenaar en verantwoordelijke in het kader van N2000 een beheerplan opstellen.

10. Impuls ecologische verbindingen

Completering van ecologische verbindingen – samen met de aanleg van de bufferzones rondom het Witterveld, maken de groene contramal van dit gebied beduidend sterker. Dit draagt ten zeerste bij aan de natuurlijke, recreatieve en landschappelijke waarde van het gebied. De verbinding Witterveld – Hijkerveld is inmiddels voltooid. Delen van de verbinding Witterveld – Fochteloërveen zijn ook gerealiseerd. Een aantal knelpunten op deze route moet nog worden opgelost: de passage rond Witterzomer en de N371-Drentse Hoofdvaart. Het oplossen van de knelpunten rond Witterzomer vormt onderdeel van deze visie. Onderzocht kan worden of de ecologische verbinding kan worden opgewaardeerd, zodat deze ook passeerbaar is voor onder andere levendbarende hagedissen. Een derde wenselijke verbinding is die van het Witterveld richting Geelbroek,

ten oosten van de stad. De gemeente werkt aan een ecologische verbindingzone over het bedrijvenpark Assen-Zuid. Om de verbinding goed te laten functioneren is een tunnel wenselijk onder de A28 (wellicht gecombineerd met een fietstunnel). Daarnaast is een doorgaande ecologische verbinding gekoppeld aan het afwateringsbeekje van het Witterveld van belang.

11. Waterplas

Dit is een van de pijlers van de recreatieve ontwikkeling, conform de gemeentelijke plannen, kan veelzijdiger en innovatiever gebruikt worden dan bestaande plassen elders. Snelle sporten, verbindingen met een wildwaterbeek en het huisvesten van een wildwaterbaan zou het tot een attractie van formaat maken.

12. Vernieuwing infrastructuur vanwege wijzigingen A28/N33

Sommige kansen moet je creëren, andere liggen voor het oprapen, zoals deze. Rijkswaterstaat werkt aan de aansluiting A28/N33. Door een breed scala aan aanvullende maatregelen, zowel fysiek als qua uitstraling en verbinding met de bestaande infrastructuur in het gebied kan hier een fantastische entree gemaakt worden, die zijn oorspronkelijke functie overstijgt. De ontsluiting van het gebied wordt geoptimaliseerd. Dit gebeurt bij voorkeur in combinatie met routes voor langzaam verkeer (de recreant) en de natuur (ecotunnels).

13. Recreatieve ontwikkeling Witterzomer

Het vakantiepark Witterzomer is een van de recreatieve hotspots van Assen en strategisch gelegen in een gebied voor natuur en landschapswaarden en nabij de stad. Aanhaken op de recreatieve ontwikkelingen rondom de Baggelhuizerplas, de versterking van de recreatieve routestructuren (bijvoorbeeld een prachtige route richting het beekdal van de Drentsche Aa of het Fochteloërveen) en de in deze visie geschetste ontwikkelingen bieden perspectief.

14. Herinrichting Witterdiepje

Deze kans aangrijpen om de kwaliteit van het bestaande te verbeteren. Het Witterdiepje kan in ere worden hersteld en verbonden worden met de natte infra van het Drentsche Aa gebied, en zou op zodanige wijze door moeten lopen onder de A28/N33 en Haarweg dat deze barrières paseerbaar worden voor alle diersoorten van het beekdal. De rust in het her in te richten gebied moet worden gewaarborgd om ecologisch goed te kunnen functioneren. Aandacht is nodig voor de nieuwe weg tussen afslag Assen-Zuid-Zuid en de Haar. Deze mag geen nieuwe ecologische barrière vormen. Het Witterdiepje zou er met voldoende hoogte en breedte onderdoor moeten lopen, op

zodanige wijze dat het passeerbaar is voor alle diersoorten van het beekdal. Deze maatregel is ook van belang voor betere ecologische relaties tussen het buitengebied en de stad, naast natuur ook voor de mens (beleving). Het realiseren van deze verbinding kan rekenen op groot draagvlak bij de 'groene' inwoners van Assen.

15. Kwaliteitsimpuls Assen-West openbare ruimte

De openbare ruimte in deze woonwijk wordt geïnjecteerd met een kwaliteitsimpuls, het groen wordt robuuster. Kunstuitingen vergroten de trots op de buurt en compenserende geluiden (water etc.) zorgen bovendien voor een grotere belevingswaarde van de directe woonomgeving.

Ideeën en denkrichtingen voor geluidsreductie

1. Heuvelrug

Een concept dat terdege verder onderzoek waard is. Door de combinatie van substantiële geluidsreductie, het creëren van een landmark voor het gebied en het multifunctionele gebruik van de berg voor sport, recreatie en horeca is dit initiatief alleen al voor deze visie een visitekaartje. Dat we de voorziening vervolgens ook kunnen inzetten voor het binnenhalen van nationale evenementen en het als decor kunnen gebruiken voor culturele manifestaties is mooi meegenomen. De berg heeft zonder twijfel grote impact en vergt zorgvuldig onderzoek naar haalbaarheid en inpassing en afstemming met onder meer TT World.

2. Geluidschermen in het gebied

Nadere uitleg overbodig. Hier kan volstaan worden met de opmerking dat die schermen of een groene, of een kunstzinnige uitstraling moeten hebben en geplaatst moeten worden waar nodig.

3. Geluidwal A28

Belevingsonderzoek in Baggelhuizen wees uit dat de A28 grote impact op de leefkwaliteit aldaar heeft en dat een geluidwal wellicht een optie is. Daarom is de gemeente gestart met een technische en financiële haalbaarheidsstudie. Uitwerking en vormgeving hiervan is belangrijk. Aanvullend idee hiervoor is een waterfilm die over de geluidsmuur valt, gezien in China. Dit geeft compenserend geluid en kan kunstzinnig worden aangelicht of van aanzien veranderen (rustig tot klaterend). Past in de filosofie van het upgraden van de entree van het gebied en daarmee van Assen!

4. Aanpassing weg Laaghalerveen

Op het circuit wordt geracet, niet op de wegen in het gebied erom heen. Daarom nemen we dit idee op voor de weg naar Laaghalerveen. Bovendien

kunnen we de aankleding zodanig verbeteren dat ook deze weg bijdraagt aan de kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte in het gebied.

5. Voorzieningen schietbaan

Defensie neemt initiatieven om de inrichting van de schietbaan te wijzigen. Dit om de beleving van hinder terug te dringen en de voorziening meer bedrijfszeker te maken. Aanvullend hierop kan door de visiepartners gezamenlijk gewerkt worden aan extra maatregelen in de omgeving van de schietbaan. Dit staat procedureel los van het traject dat Defensie doorloopt voor het verkrijgen van een nieuwe milieuvergunning voor de schietbaan.

6. Geluidwal Witterzomer

Niet alleen een symbolisch idee, al zal de geluidwerking niet sterk zijn, maar toch ook een fysieke barrière richting geluidbronnen. De geluidwal moet landschappelijk aangekleed en met sportieve infrastructuur (trimbanen, fietscrossroutes), dan ontstaat een meerwaarde voor het gebied en het vakantiepark.

7. Terugdringen bij de bron

Twee coureurs op de dag van de TT. De oudere zegt: 'racen is een snelheid- en geen geluidsport.' De jongere aanstormende held zegt: 'als ik niks hoor, stap ik af!' Zie daar de spagaat waar het circuit in zit. Geluid hoort (nog) bij de motorsport, maar hoort het ook bij over de baan scheurende huisvaders die een dagje uit zijn? Of moeten alle trainingen eenzelfde geluidsniveau hebben als die ene topwedstrijd? Kunnen we wat doen aan bestrijden van geluid bij de bron (de machine) of de omstandigheden (fluweelzacht asfalt). Het circuit gaat de uitdaging aan en voert dit onderzoek uit.

8. Incentives omwonenden

Het idee is om omwonenden te compenseren met verschillende incentives, zodat zij niet alleen de lasten, maar ook de lusten van de activiteiten in het gebied kunnen incasseren. Een kleine geste, een gebaar, niet meer dan dat. Zij die last hebben van het geluid van de voorzieningen, mogen ook wel wat meer profiteren van diezelfde attracties in het gebied. Symbolisch? Jazeker, maar wel een leuke.

Naar projecten en maatregelen

De uitwerking van deze ideeën vindt plaats door in het op te stellen uitvoeringsprogramma maatregelen en projecten concreet te benoemen naar integrale haalbaarheid, verantwoordelijkheden, kosten en dekking. Voor twee projecten is dit reeds bekend.

1. Bepalen 0 situatie methodiek voor het gebied

Om de gekozen filosofie van ontwikkelen en compenseren te kunnen introduceren en operationaliseren is een duidelijk gemarkeerd vertrekpunt noodzakelijk: de 0-situatie. Deze is nodig om een helder en eensluidend ijkpunt voor de toekomst te hebben. Alleen als er akkoord is over het vertrekpunt en de meetmethodiek kan een eventuele toename van geluid gekwantificeerd en gecompenseerd worden met kwalitatieve maatregelen. Dan kan bij een nieuwe ontwikkeling de toename van het geluid erbij worden geteld en de resultaten van geluidreducerende maatregelen ervan af. Idealiter is deze werkwijze objectief. Echter, het subjectieve blijft altijd meespelen. Dit project is recentelijk gestart en krijgt op korte termijn opvolging, met inbreng van de visiepartners.

2. Soundscape onderzoek

Door te kiezen voor beleving, kiezen we voor samenwerking en perspectief in het gebied. Omdat we deze benadering gaan operationaliseren bij de uitvoering, is een onderzoek naar de concrete plussen en minnen in het gebied van het allergrootste belang. Het onderzoeksvoorstel is inmiddels goedgekeurd, onder leiding van en gefinancierd door de provincie Drenthe, en het project kan van start gaan. Het betreft een kortdurend project voor de periode van 1 jaar, dat gedurende de looptijd adviezen geeft over de beste wijze hoe om te gaan met de beleving van het gebied rondom het TT Circuit.

Beide projecten worden geïntegreerd aangepakt en in de loop van 2011 afgerond. Dit moet leiden tot een voorstel voor een geïntegreerd maatregelenpakket om de beleving van de geluidhinder en de decibellen terug te dringen.

De effecten

De hierboven benoemde ideeën en denkrichtingen kunnen allemaal leiden tot een vermindering van de beleving van geluidshinder dan wel een verhoging van de kwaliteit van het gebied. Elk voor zich zullen ze niet tot het optimale resultaat leiden. Wanneer de beleefde geluidshinder van het TT circuit wordt weggenomen, zal de hinder van de A28 mogelijk meer ervaren worden en andersom. Het zal voor sommige bewoners tot verbetering leiden, maar voor anderen wellicht tot een verslechtering. Een geïntegreerde aanpak is dus nodig om het totale gebied te optimaliseren qua geluidsbeleving. Hoe dit precies zou moeten verlopen en welke combinaties van maatregelen op welke termijn ingezet moeten worden is nog onderwerp van nader onderzoek en gedetailleerdere uitwerking. Belangrijke vraag die nog onderzocht moet worden is bijvoorbeeld hoe de beleving van geluid wordt opgebouwd. Hoeveel geluid accepteren we als vertrekpunt en onontkoombaar in het gebied? Zijn alle soorten geluid even hinderlijk? Waarom beleven mensen of

groepen van mensen geluidshinder verschillend en bij verschillende niveaus? Een van de complicerende factoren is dat de geluidsvoorkeuren veranderen gedurende het leven. Oudere mensen stellen rust en natuur geluiden meer op prijs dan jonge mensen. Iets dergelijks lijkt ook te gelden voor introverte versus extroverte persoonlijkheden. Door voor verschillende groepen ideale leefomgevingen aan te bieden is heel veel hinder te voorkomen.

Toepassing van de soundscapebenadering moet dus gefaseerd opgebouwd worden en altijd in combinatie met andere facetten van ruimtelijke ordening, zoals het definiëren van de gewenste gebiedsbeleving (rust, levendigheid, drukte etc.). Op basis hiervan kan onderzocht worden of dit haalbaar is en tegen welke kosten, waarna bijstellingen nodig zullen zijn.

De benoemde ideeën en denkrichtingen kunnen ingedeeld worden in een aantal groepen. Zo zijn er fysieke maatregelen (zoals geluidschermen), technische maatregelen (aanpak van de geluidbron), compenserende maatregelen (aanleg groen) en spelregels (agenda-afspraken). Vele maatregelen, maar vooral ook combinaties van maatregelen zijn effectief. De fysieke en technische maatregelen leveren daadwerkelijk geluidreductie op, de overige richten zich op afname van de beleving ervan. Het effect van de technische maatregelen is, omdat ze aan of zeer dicht bij de bron getroffen worden, het meest effectief voor het grootste gebied. Fysieke maatregelen hebben, afhankelijk van de omvang en locatie een meer lokaal effect. Een geluidsscherm zal slechts in een bepaalde richting een reductie geven die afhankelijk is van de schermhoogte, de afstand van het scherm tot de bron en de afstand van het scherm tot de ontvanger. De spelregels en de compenserende maatregelen zullen de daadwerkelijke geluidsniveaus niet direct terugbrengen, maar zijn gericht op het verminderen van de beleving van de ondervonden hinder.

Proces

Samen met de visiepartners wordt de komende tijd gewerkt aan het onderzoeks- en uitvoeringsprogramma. Bij de oplevering van het belevingsplan wordt een convenant met daarin de 1e jaarschijf van het uitvoeringsprogramma opgeleverd.

Communicatie en spelregels

De basis voor de realisatie van de visie wordt gevormd door goede communicatie en de intentie om bij te dragen aan het realiseren van de ambitie die we in de visie vastgelegd hebben. Onze belangrijkste afspraak is daarom dat wij bijdragen aan open en transparante uitwisseling van

informatie, gebaseerd op vertrouwen en gericht op vruchtbare samenwerking. Deze paragraaf bevat de samenvatting van de afspraken en spelregels. In de bijlage zijn deze verder uitgewerkt.

Attitude

We gunnen het TT Circuit als belangrijke instituut in de omgeving kansen voor ontwikkeling. Tegelijk krijgt het gebied eromheen op verschillende manieren een kwaliteitsimpuls, waarbij we de reductie van geluidshinder als voorwaarde meenemen. Dat we dit uiteindelijk in het gebied bereiken, is allereerst de verantwoordelijkheid van alle visiepartners samen. Vanuit een samenwerkingsgerichte en constructieve houding gaan we aan de slag in het gebied. Van de visiepartners wordt gevraagd om met respect met elkaar om te gaan en naar elkaar te luisteren, elkaar met regelmaat op te zoeken om op de hoogte te blijven van standpunten en ontwikkelingen. De overheid faciliteert daarin.

Overheden

Ook voor de provincie Drenthe en de gemeente Assen geldt dat zij betrouwbaar en transparant zijn in het verstrekken van informatie en het nakomen van afspraken. De overheden faciliteren de ontmoetingen van de visiepartners, verstrekken informatie over de voortgang van de uitvoeringsfase en over andere ontwikkelingen in het gebied. Ook worden mogelijkheden onderzocht om het proces van handhaving duidelijker te maken en communicatie daarover te verbeteren. Tussen de provincie Drenthe en de gemeente Assen vindt met regelmaat bestuurlijk overleg plaats over de ontwikkelingen in het gebied, om te zorgen dat gemeente en provincie handelen vanuit een gedeeld beeld over de gewenste ontwikkelingen.

Communicatie visiepartners

De komende jaren gebeurt er veel op het TT Circuit en in het gebied eromheen. Om ontwikkelingen rondom de visie door te spreken en om te zorgen dat visiepartners in contact blijven, worden met regelmaat bijeenkomsten georganiseerd waarbij naast de visiepartners ook bestuurders van provincie Drenthe en gemeente Assen aanwezig zijn. Verder wordt via een doorklik mogelijkheid op de website van de gemeente Assen informatie over de voortgang van het uitvoeringsprogramma gegeven. Wanneer visiepartners in contact treden met de pers, wordt hen gevraagd om van het gedachtegoed uit te gaan dat we transparant zijn en gericht op samenwerking. Daarom brengen visiepartners elkaar op de hoogte wanneer zij contact met de pers over de visie hebben.

8 Naar een vergunning circuit

Deze visie kijkt integraal naar de geluidproblematiek vanuit de aanwezigheid van meerdere geluidbronnen (A28, schietbaan, TT Circuit, TT Hall). De toelaatbare geluidbelasting van de individuele inrichtingen (alle genoemde bronnen behalve de snelweg) is vastgelegd in verschillende milieuvergunningen. In dit hoofdstuk beperken we ons echter tot de (uitgangspunten voor) de vergunning voor het Circuit. Deze betreffen de 12 dagen vergunning en de reguliere vergunning.

Terugblik op eerdere vergunningverlening

Het TT Circuit Assen is een inrichting waarvoor GS van Drenthe bevoegd gezag zijn ingevolge de Wet Milieubeheer. Voor de inrichting geldt een geluidszonering. Bijgaande illustratie geeft de ligging van het circuit met de bijbehorende geluidszone weer. In het verleden is voor het TT Circuit op basis van de Wet Geluidhinder een saneringsprogramma uitgevoerd. De minister van VROM heeft de door GS in het saneringsprogramma voorgestelde grenswaarden vastgesteld als de hoogst toelaatbare waarde van de geluidbelasting (MTG). Voor de woonwijk Baggelhuizen zijn de MTG 's vastgesteld op 55 dB(A). Ten zuiden van het circuit staan enkele vrijstaande woningen, waarvoor een hogere MTG tot 61 dB(A) geldt.

Nadat een eerder verleende oprichtingsvergunning door de Raad van State in beroep was vernietigd, hebben GS bij besluit van 10 december 2002 opnieuw een oprichtingsvergunning aan de Stichting Circuit van Drenthe verleend. De vergunde geluidsniveaus komen overeen met de door de minister van VROM vastgestelde MTG's. Het aantal activiteiten (type 1 t/m 5) is in de vergunning aan een maximum gebonden. In 2007 is er een veranderingsvergunning verleend voor het organiseren van popconcerten. In hetzelfde jaar is vergunning verleend voor het verrijden van een grootschalig autosportevenement. Deze vergunning is later door de Afdeling bestuursrechtspraak vernietigd. In reactie hierop is de Wet geluidhinder gewijzigd om dergelijke evenementen wel mogelijk te kunnen maken in het kader van de 12 dagen regeling. Een en ander zal dan wel in een vergunning moeten worden vastgelegd.

De huidige vergunning belicht

De provincie verleende op 10 december 2002 de vergunning voor het oprichten en in werking hebben van het TT Circuit Assen. Voor de wedstrijden en trainingen met motoren en auto's is een onderverdeling gemaakt in zes categorieën, waarbij de geluidsproductie het onderscheidende criterium is. Het onderstaande is volgens de vergunning toegestaan:

Type	Activiteit	Dagen per jaar
0	Grootschalige, niet aan motor – of autosport gelieerde publieksevenementen zoals popevenementen en Truckstar	4 + 1 = 5
1	Akoestisch uitzonderlijke motorsportevenementen als Grand Prix TT, WK Superbikes en Historic TT	4 + 3 = 7
2	Representatieve bedrijfssituatie: Kampioenswedstrijden (zoals Nederlandse kampioenschappen) en akoestisch vergelijkbare evenementen	27
3	Rijvaardigheidsopleidingen met motoren en akoestisch vergelijkbare evenementen	65
4	Rijvaardigheidsopleidingen met auto's en akoestisch vergelijkbare evenementen	145
5	Evenementen die voor de geluidsbelasting voor de omgeving niet relevant zijn.	onbeperkt

Type 2-activiteiten worden gezien als de representatieve bedrijfssituatie. Hier gelden de vastgestelde MTG 's van respectievelijk 55 dB(A) op de wijk Baggelhuizen en een hogere geluidsbelasting dan 55 dB(A) voor 25 woningen in de rest van de omgeving. Met betrekking tot deze laatste woningen bedraagt de hoogst vastgestelde MTG 61 dB(A) op een woning aan de Laaghalerveen.

Type 1-activiteiten worden niet gezien als representatief voor de bedrijfssituatie en hoeven daarom niet te voldoen aan de zonegrens en aan de geldende MTG's. In aanvulling op de zeven type 1-activiteiten is vergunning verleend voor vijf dagen grootschalige, niet aan motor- of autosport gelieerde publieksevenementen zoals popevenementen (type 0). Ook deze activiteiten hoeven niet te voldoen aan de zonegrens en aan de vastgestelde MTG 's. De type 0- en de type 1-activiteiten worden op dit moment in de vergunning nauwkeurig gespecificeerd.

De 12 dagenregeling

Begin 2010 is de wijziging van de wet Geluidhinder – de zogenaamde 12 dagenregeling - in werking getreden. De geluidsproductie van een inrichting op een gezoneerd industrieterrein moet passen binnen de zonegrens en de MTG's. Het uitgangspunt is hierbij dat het hier gaat om het geluid van de '13e dag'; de meest lawaaiige dagen mogen op grond van de Wet geluidhinder van toetsing aan de zone worden uitgezonderd. Met andere woorden: er worden voor die dagen geen maximale waarden vastgesteld. Dit betekent echter niet dat iedere inrichting op een gezoneerd industrieterrein 'zo maar' 12 extra dagen vergund kan krijgen. Nog afgezien van het feit dat de noodzaak van een dergelijke ontheffing goed gemotiveerd moet worden, moet ook worden gekeken naar een eventuele cumulatie van de geluidsbelasting met die van andere ontheffingsregelingen van andere inrichtingen op het gezoneerde industrieterrein.

Tot de '12 dagenwet' golden de hiervoor geschetste regels niet voor auto- en motorsporttraces die op een gezoneerd industrieterrein werden georganiseerd (daar moesten ook de 12 meest lawaaiige dagen binnen de zone passen). Na de inwerkingtreding van deze wet gelden nu ook voor het TT Circuit de hiervoor geschetste regels. In het verleden is echter (toen het terrein van de TT Hall werd afgesplitst van het terrein van het TT Circuit) met de gemeente Assen afgesproken dat op het gezoneerd industrieterrein van Assen alleen het TT Circuit aanspraak zou mogen maken op de '12 dagenregeling', dit om te voorkomen dat de activiteiten van het TT Circuit door de hiervoor besproken cumulatierегeling gevaar zouden kunnen lopen. Op grond van de huidige afspraken kan de TT Hall dus geen beroep doen op de 12 dagenregeling en het TT Circuit wél.

Dit betekent dat het TT Circuit zelf op niet meer dan 12 dagen de zone en/of de MTG's mag (mogen) overschrijden. Na inwerkingtreding van het convenant besluit de gemeente over het eventueel vergunnen van extra ruimte voor de TT-Hall. Uitgangspunt daarbij is dat mogelijk incidentele bedrijfssituaties zullen worden toegestaan, maar alleen tot de MTG / zone. Alleen het TT-Circuit mag (op maximaal 12 dagen in het jaar) meer geluid maken dan de MTG's.

Omdat we deze activiteiten en hun belasting integraal willen beoordelen, beperken we de 12-dagen regeling nu voor type 0 en 1 activiteiten. Omdat hier sprake is van nieuwe, wettelijke ruimte die specifiek voor het circuit is ontwikkeld en ingevoerd, zal er in deze visie verder geen aandacht aan deze

Geluidspieken

Type 1

Type 2

Type 3

Type 4

Type 5

Geluidsdeken

55 dB

12

27

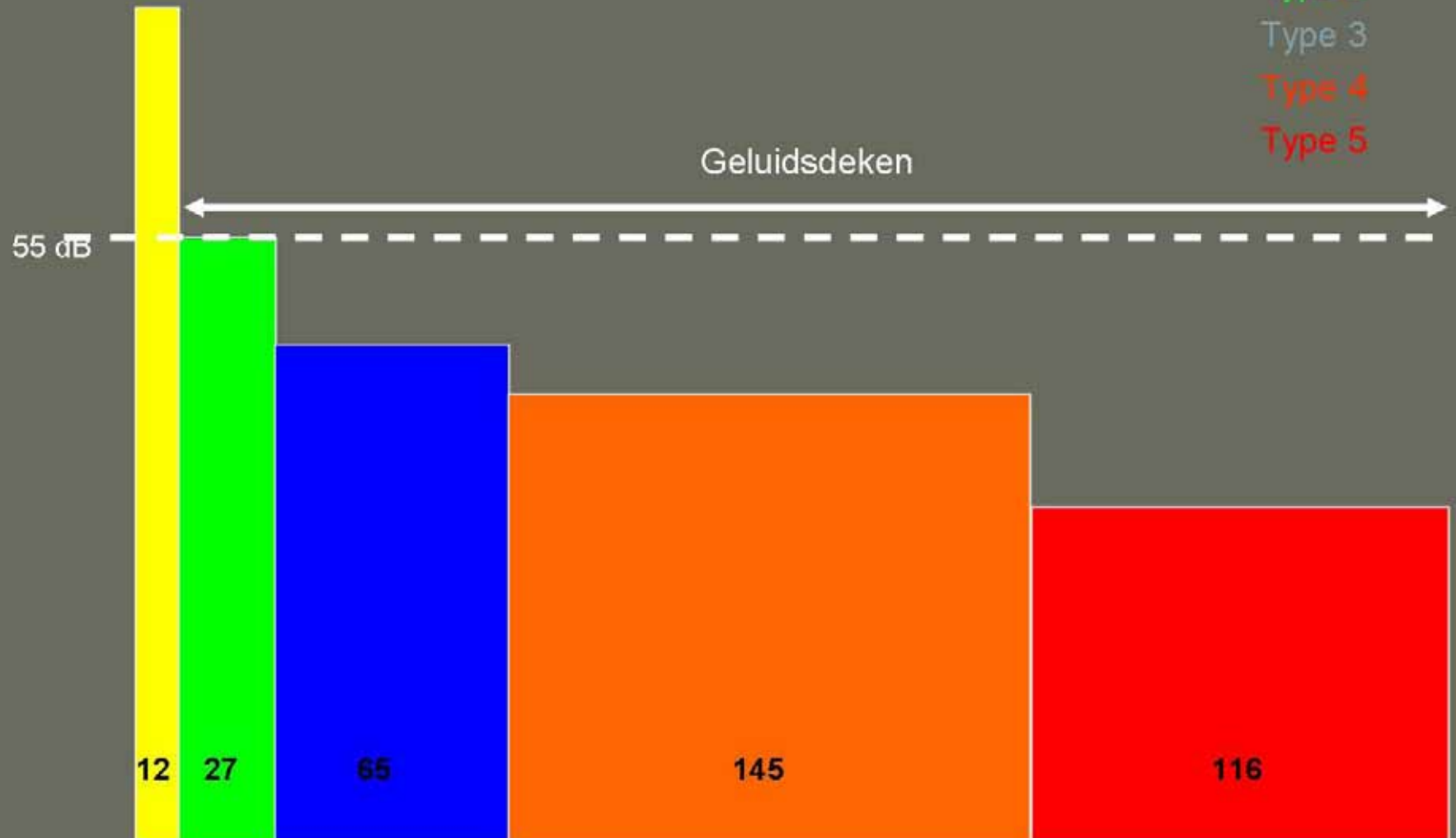
65

145

116

Aantal dagen

Maximaal Geluidniveau op woonwijk Baggelhuizen

regeling worden besteed. Deze vergunning kan zelfs, onafhankelijk van de uitkomsten van deze visie worden verleend. Dat geldt niet voor de reguliere vergunning.

De reguliere vergunning

Per 1 oktober 2010, het moment dat de Wabo in werking is getreden, is de gemeente het bevoegd gezag geworden voor het verlenen van omgevingsvergunningen voor het TT Circuit. Op grond van het overgangsrecht dat hoort bij de Wabo moet de provincie echter nog beslissen op de nu voorliggende aanvraag voor de '12-dagenvergunning'. Voor toekomstige aanvragen is het zo dat de gemeente de omgevingsvergunning verleent. Zo'n omgevingsvergunning kan echter alleen verleend worden als de provincie met betrekking tot het milieudeel van de aanvraag een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) met bijbehorende voorschriften afgeeft. Het idee is dat deze vvgb-constructie op termijn gaat verdwijnen, waarna de gemeente dus integraal bevoegd gezag wordt. De gedachte was aanvankelijk dat dit per 1 januari 2012 zou gebeuren (het moment dat de zogenaamde regionale uitvoeringsdiensten in werking zouden zijn), maar deze datum ligt vooralsnog niet officieel vast.

De strategie van de visie is dat wanneer er sprake is van een ontwikkeling in het gebied die gepaard gaat met een toename van het geluid, het omliggende gebied een kwaliteitsimpuls krijgt en dat de ervaren geluidhinder afneemt. Uitgangspunt in de Wet milieubeheer / Wabo is echter dat een vergunning voor onbepaalde tijd wordt verleend. Daarom is het idee om in de vergunning voorschriften op te nemen waarvan de werking wordt gekoppeld aan een bepaalde gebeurtenis.

Uitgangspunten voor de vergunning: naar een convenant

Gelijktijdig met de visie is een convenant opgesteld, waarin partijen de intenties uit het belevingsplan onderschrijven en uitspreken bij te willen dragen aan het tot uitvoer brengen van de visie door middel van het opstellen van uitvoeringsprogramma's en het tot uitvoer brengen van deze programma's. In dit convenant zijn tevens uitgangspunten voor de nieuwe vergunning voor het TT Circuit vastgelegd. Voor een overzicht van de uitgangspunten wordt verwezen naar het convenant.

Bijlagen

In het pakket aan ideeën, denkrichtingen en afspraken die in de visie beschreven zijn, vormen goede communicatie en een set duidelijke afspraken de basis om de visie te realiseren. Dit is in feite het cement tussen het fundament en de bouwstenen van de visie. In dit hoofdstuk gaan we eerst in op onze gezamenlijke houding ten opzichte van elkaar, vervolgens wordt een aantal concrete afspraken en acties benoemd die opgezet zijn om duurzaam informatie te delen en om hiervoor een platform te creëren.

Attitude

Alleen afspraken maken en spelregels opstellen over communicatie en informatie-uitwisseling is niet voldoende. De intentie om gezamenlijk bij te dragen aan open en transparante communicatie en de attitude om niet over elkaar te praten, maar met elkaar, vormt de basis van de afspraken en spelregels en van de uiteindelijke visie als geheel. Als eerste en belangrijkste 'spelregel' in deze visie leggen we daarom vast dat we open, tijdig en transparant informatie uitwisselen, gebaseerd op vertrouwen en gericht op vruchtbare samenwerking. Van alle visiepartners wordt gevraagd om een samenwerkingsgerichte houding ten opzichte van elkaar te hebben en actief tijd en moeite te investeren in het in stand houden van contact en het mogelijk maken van informatie-uitwisseling. Op verschillende vlakken faciliteren de overheden hierin de komende periode, maar we zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de instandhouding ervan. Onderstaande afspraken maken we om dit vorm te geven.

1. Platform voor ontmoeting

Onbekend maakt onbemind. Daarom zoeken we elkaar vanaf nu jaarlijks op om ontwikkelingen rondom de visie door te spreken, zaken waar we tegenaan lopen en die we met elkaar willen delen. Dat betekent niet dat we het altijd met elkaar eens hoeven te zijn, maar dat we elkaar wel opzoeken om vragen te stellen, informatie te delen en om met respect naar elkaar te luisteren. Bij deze bijeenkomsten zijn ook de verantwoordelijk bestuurders van de provincie Drenthe en gemeente Assen aanwezig. Verder ontmoeten we elkaar als visiepartners tijdens bijeenkomsten rondom de gebiedsontwikkeling van Assen-Zuid, de FlorijnAs en andere bijeenkomsten die rondom de gebiedsontwikkeling belegd worden. Wanneer daar aanleiding voor is, wordt een extra bijeenkomst georganiseerd specifiek rondom de visie en het uitvoeringsprogramma.

De gemeente Assen organiseert de bijeenkomsten voor de komende twee jaar. Daarna vragen we elke keer een andere visiepartner om de

bijeenkomst te organiseren. De organisator inventariseert bij alle visiepartners de onderwerpen die besproken moeten worden. Er is een aantal vaste agendapunten dat op verzoek besproken wordt:

1. Inbreng agendapunten visiepartners: we beginnen de bijeenkomsten met bespreking van punten die vanuit de visiepartners zijn ingebracht. Overigens: voorwaarde voor het organiseren van de bijeenkomsten is dat visiepartners zelf ook bespreekpunten, vragen en onderwerpen inbrengen voor de bijeenkomsten.
2. Voortgang uitvoeringsprogramma's: elke bijeenkomst wordt teruggekoppeld wat er gerealiseerd wordt / is in het gebied, hoe staat het met de uitvoering de uitvoeringsprogramma's uit de visie?
3. Informatie over proces handhaving: tijdens één van de bijeenkomsten wordt een toelichting gegeven op de wijze waarop het handhavingsproces plaatsvindt en over hoe met klachten omgegaan wordt.
4. Activiteiten TT Circuit, TT Hall en schietterrein Witten: tijdens één van de bijeenkomsten wordt een toelichting gegeven op de activiteitenagenda van de drie 'geluidsmakers', onder meer toelichting op criteria voor gebruik van schietterrein en de TT Hall.

We organiseren de bijeenkomsten zolang daar vanuit de visiepartners behoefte aan is. Dit wordt tijdens elke bijeenkomst gepeild. Ook wordt dan besproken wie de volgende bijeenkomst voorbereidt.

2. Bestuurlijke overleggen

De verantwoordelijk bestuurders van de provincie Drenthe en de gemeente Assen hebben de intentie uitgesproken om elkaar met regelmaat te ontmoeten om met elkaar van gedachten te wisselen rondom belangrijke onderwerpen en waar nodig gezamenlijk besluiten te nemen. Dat zal veelal rondom belangrijke thema's zijn die zich in het gebied afspelen (vergunningverlening, afstemming over majeure onderwerpen in de gebiedsontwikkeling). Daarom worden geen vaste momenten gepland. Het initiatief voor deze overleggen ligt primair bij de gemeente Assen vanuit haar rol als regisseur van de gebiedsontwikkeling en op termijn als bevoegd gezag voor de vergunningverlening van het TT Circuit. Er worden bestuurlijke overleggen georganiseerd tussen de verantwoordelijk bestuurders van de provincie Drenthe en de gemeente Assen. Daarnaast wordt, vanuit de relatie die de visie heeft met het vergunningendeel van het TT Circuit, ook bestuurlijk overleg georganiseerd met de verantwoordelijk bestuurders van de overheden en het bestuur van het TT Circuit. Organisatorisch moet gekeken worden hoe bestuurlijke overleggen tussen

overheden zoveel mogelijk kunnen aansluiten bij bestaande overleggen over de gebiedsontwikkeling (FlorijnAs, Assen-Zuid) en over de WABO.

3. Virtueel platform

Op de website van de gemeente Assen wordt een link / button toegevoegd naar visie TT en omgeving. Dit wordt waar mogelijk gecombineerd met bestaande webpages over de gebiedsontwikkeling Assen-Zuid. Op de link is informatie te vinden over de voortgang van het uitvoeringsprogramma en andere informatie waarover afspraken gemaakt worden. Aanvullende informatie over de gebiedsontwikkeling wordt verstrekt via de daarvoor beschikbare websites bij de gemeente Assen. Het gebruik van de aparte webpage is nuttig zolang er een georganiseerde communicatiestructuur bestaat tussen de visiepartners en uiterlijk voor de duur van het uitvoeringsprogramma. Wanneer geen bijeenkomsten meer plaatsvinden en er geen behoefte meer is om de link te benutten voor het vinden van informatie, komt die te vervallen. De gemeente Assen is verantwoordelijk voor onderhoud van de webpage.

4. Transparantie over handhaving

De provincie is voor het milieudeel van de omgevingsvergunning nog de handhavende en toezichthoudende instantie, totdat de gemeente Assen dit overneemt. Om het handhavingsproces en de behandeling van klachten beter inzichtelijk te maken worden vanuit de provincie de volgende maatregelen voorgesteld:

1. Meer bekendheid over handhavingsproces: de wijze waarop handhaving en toezicht plaatsvindt, is relatief onbekend bij inwoners, ook bij mensen die klachten hebben over geluidshinder. Daarom wordt op meer momenten uitleg gegeven over hoe handhaving plaatsvindt (achteraf bepalen of voldaan is aan de norm, vergunde niveau is daggemiddelde, terugkoppeling over vragen en klachten, etc.) om daarmee meer begrip te creëren over het handelen van het bevoegd gezag. Dit is in overleg met Handhaving en gebeurt bijvoorbeeld wanneer een klacht ingediend wordt over geluidshinder. Maar ook tijdens een van de komende bijeenkomsten wordt aan de visiepartners toegelicht hoe handhaving plaatsvindt en hoe met klachten omgegaan wordt. Ook wordt vanuit de overheid waar mogelijk meer telefonisch afgehandeld (bijvoorbeeld bij inwoners die voor het eerst een klacht indienen) en wordt meer aandacht besteed aan de afhandeling van vragen door een uitgebreidere toelichting op het proces te geven.

2. Brede bekendheid bij intern personeel: medewerkers die met handhaving in aanraking komen en met enige regelmaat met inwoners en inrichtingen in contact zijn, worden beter ingelicht over het verloop van het handhavingsproces.
3. Publiceren meetgegevens van provinciale meetmasten TT Circuit: we gaan onderzoeken of en hoe de 'geluidsroos' van de provinciale meetmasten op en rondom het TT Circuit op de website van de overheid gepubliceerd kan worden. Verkend wordt of en hoe het publiceren van gegevens van meerwaarde kan zijn voor TT Circuit, overheden en omwonenden die een klacht indienen. Er wordt een korte toelichting bij de 'geluidsroos' gegeven waarin ook teruggekoppeld wordt of het TT Circuit zich tijdens een activiteit aan de geluidsniveaus gehouden heeft.
4. Opbouw van geluid over de dag: aan het TT Circuit wordt als aandachtspunt meegegeven om richting gebruikers van het circuit te communiceren dat zij rekening moeten houden met de opbouw van het geluid over de dag. Dit om specifieke klachten over piekbelasting op onaangename momenten (bijvoorbeeld vroeg op de dag) zoveel mogelijk te voorkomen.

5. Informatie-uitwisseling overheden

Bij de provincie Drenthe en de gemeente Assen gebeurt veel rondom het TT Circuit en het gebied eromheen. Beide overheden hebben een taak op het gebied van vergunningverlening en handhaving richting het TT Circuit. In de realisatie van gebiedsontwikkeling heeft de gemeente Assen de voornaamste rol en voert de provincie een nog nader te bepalen aantal uitvoeringsprojecten uit. Om tussen overheden helderheid te houden over wat er speelt en om naar buiten toe helder te maken welke overheid waarover gaat, wordt informatie-uitwisseling gekoppeld aan een 'sleutelfiguur' van zowel de gemeente als de provincie die in het gebied een belangrijke rol heeft.

Accounthouder

Formeel tot januari 2012 is de provincie Drenthe nog verantwoordelijk voor het afgeven van de milieuvergunning als onderdeel van de Omgevingsvergunning. Voor die tijd is er een accounthouder specifiek voor dit onderdeel. De gemeente is verantwoordelijk voor vergunningverlening en handhaving voor het overige deel. Zij hebben hiervoor ook een accounthouder richting het TT Circuit. Wanneer het milieudeel van de vergunning overgaat naar de gemeente Assen, komt de accounthoudersrol

van de provincie te vervallen en neemt de accounthouder van de gemeente Assen dit over. In de tussentijd hebben beide accounthouders met regelmaat contact met elkaar.

Sleutelfiguur uitvoeringsprogramma's en gebiedsontwikkeling
In het gebied rondom het TT Circuit vindt de komende jaren grootschalige gebiedsontwikkeling plaats, met als onderdeel de realisatie van de uitvoeringsprogramma's die uit de visie voortkomen. Gekoppeld aan de gebiedsontwikkeling zorgen beide overheden dat er een sleutelfiguur is die de ontwikkelingen in het gebied kent, die voor de interne organisatie het aanspreekpunt is voor alles wat er in het gebied gebeurt. Voor de provincie is dat de coördinator van de uitvoeringsprojecten waarvoor de provincie verantwoordelijk is. Voor de gemeente Assen is dat een persoon met soortgelijke status en rol. Belangrijk is dat deze personen een spin in het web zijn en dat de rol ook gedragen is en zo nodig in de organisatie 'geclaimd' wordt door de verantwoordelijk lijnmanager.

Naast de positie die deze sleutelfiguren hebben voor de interne organisatie, zorgen zij ook voor de communicatie en informatie-uitwisseling richting visiepartners. Omdat de gemeente Assen de regie heeft over de realisatie van de gebiedsontwikkeling, zijn zij ook verantwoordelijk voor het organiseren daarom ook communicatie en informatie-uitwisseling daaromheen. Denk aan de genoemde jaarlijkse bijeenkomsten met visiepartners, bestuurlijke overleggen en het samenstellen van de gebieds- en activiteitenagenda.

De verbinding tussen de gebiedsontwikkeling en de vergunningverlening moet gelegd worden. Bij de provincie Drenthe bestaat een projectteam TT Circuit (opgezet rondom vergunningverlening en handhaving van het TT Circuit), daar schuift de coördinator vierwekelijks aan. Bij de gemeente Assen wordt ook gezorgd dat de verbinding tussen gebiedsontwikkeling en de vergunningverlening georganiseerd wordt. Daarnaast zoeken de sleutelfiguren van beide overheden elkaar met regelmaat op. Ook hier geldt dat het verbindende deel richting TT Circuit voor de provincie Drenthe komt te vervallen wanneer het vergunningendeel overgaat naar de gemeente Assen.

6. Communicatie

Op het gebied van communicatie vanuit de overheden over het TT Circuit en over de voortgang van de ontwikkelingen in het gebied eromheen, is één contactpersonen bij Communicatie verantwoordelijk voor externe vragen en opmerkingen hierover. Voor de provincie is dit belegd bij de bestuursadviseur

van de bestuurlijk portefeuillehouder TT Circuit. Bij de gemeente Assen moet contact opgenomen worden met de afdeling bestuurscommunicatie. De bestuursadviseur en de functionaris bij bestuurscommunicatie zorgen voor eenduidige communicatie over het TT Circuit en over de gebiedsontwikkeling. Ook zorgen deze personen dat eventueel contact met de media hierover bekend wordt bij het TT Circuit en bij de visiepartners. Deze personen hebben met regelmaat contact met de sleutelfiguur/coördinator in het gebied. De provincie trekt zich hierin terug wanneer het vergunningendeel voor het TT Circuit komt te vervallen en beperkt zich zonodig tot communicatie over de deelprojecten vanuit de visie waarvoor de provincie verantwoordelijk is.

7. Perscontacten

Tijdens het visietraject is met visiepartners en met de pers afgesproken om het traject in alle rust uit te voeren en hierover geen contact met de pers te zoeken. Na het gereedkomen van de visie en de start van het uitvoeringsprogramma is dit niet meer van toepassing. Wel wordt de visiepartners gevraagd om, wanneer er perscontact plaatsvindt over de visie, van het gedachtegoed uit te gaan dat we open en transparant zijn en gericht op samenwerking. Daarom brengen visiepartners elkaar op de hoogte van perscontacten over de visie. Hiervoor kan het digitale platform gebruikt worden.

Bijlage 2 Sfeerbeeld proces

Bij de start is een ambitie neergelegd over inhoud en proces. De inhoud richt zich op een duurzame ontwikkeling van het circuit in relatie tot die van zijn omgeving. Het proces is gebaseerd op participatie en draagvlak. Daarnaast verdienen betere verhoudingen in het gebied extra aandacht, omdat die noodzakelijk zijn voor het optimaliseren van de uitvoeringskracht van het programma. We hebben te maken met visiepartners die weliswaar sterk uiteenlopende belangen hebben, maar verbonden zijn door hun innige betrokkenheid bij het gebied. We hebben ze daarom een gelijke behandeling willen geven, ondanks verschillen in gewicht en economisch belang. Ook hebben wij alle visiepartners willen betrekken bij de totstandkoming van het product als creatief proces. Meedoen, meedenken en meebewegen als belangrijke katalysatoren voor een betere visie en groter draagvlak. Voor een overzicht van alle betrokken personen en instanties wordt verwezen naar bijlage 3.

Resultaten interviews

Met alle visiepartners is als start een open gesprek gevoerd zonder agenda. We hadden ons verdiept in de achtergronden van en de huidige verhoudingen tussen de partners. Bovendien hadden we een aantal vaste ijkpunten in het gesprek en dat ook fysiek gemaakt door het uitdelen van rode en groene kaarten: ieder mocht aangegeven wat niet mocht gebeuren en wat juist zou moeten gebeuren. Dit gaf een goed beeld van het totale speelveld. Elke partner heeft aangegeven hoe hij erin stond en welke ontwikkeling hij voor ogen had, gericht op een duurzame toekomst.

Resultaten Lhee: 1e sessie

De heisessie in Lhee op 15 en 16 april was het eerste moment waarop iedereen met elkaar aan dezelfde tafel zat. Daar is een eerste broze basis gelegd om te komen tot een gemeenschappelijke visie. Er bleken overeenkomsten tussen partijen te zijn, men deelt meer dan men dacht. De opvatting dat de TT prachtig is en bij Assen hoort is breed gedragen. Belangrijker nog is dat de wens om tot creatieve oplossingen te komen door alle partijen gedeeld werd. Er is gewerkt aan het in kaart brengen van sterkten en zwakten en de uitgangspunten voor de ruimtelijke ontwikkelingen en de samenwerking. We hebben afgesproken dat we werken vanuit een integrale en multifunctionele benadering en de grenzen van ieders eigendom of zeggenschap los laten als dat kan. We gaan ook uit van het compenseren van de nadelen die omwonenden, ondernemers of natuurwaarden kunnen ondervinden. Gezamenlijk hebben we de intentie dat de kwaliteit van het gebied verder wordt versterkt op alle terreinen. We gaan daarbij innovatief te

werk en maken slim gebruik van de sterkten en zwakten van het gebied. En vooral: we doen het samen. Er ontstaat langzamerhand begrip voor elkaar, op weg naar invulling van het Drentse noaberschap.

Ook werd duidelijk dat de objectieve decibellensituatie wellicht juridische ruimte biedt op papier, maar dat de subjectieve situatie dat vooralsnog niet biedt (de beleving door diverse omwonenden, partijen, recreanten e.d.). Alle partijen willen duidelijkheid over de toekomst (wat kan het circuit wel, wat kan niet) en welke fysieke en bestuurlijke ruimte krijgen we om het gebied duurzaam te ontwikkelen. Partijen willen hierover afspraken maken en deze vasthouden/ bewaken/handhaven. Het geven van ruimte voor de juridische vastlegging in afwachting van het opstellen van de visie is pure winst, maar schept ook verwachtingen en verplichtingen naar het eindresultaat, die voor iedereen en op verschillende gronden hoog gespannen zijn. Desondanks is er vanuit alle partijen veel inzet op goede verhoudingen: er is veel waardering voor het initiatief om op deze wijze te werken en dat geeft de partners moed. De stemming is dan ook: we gaan samen de finish halen.

Inspiratie en creativiteit

We willen ruimte bieden aan de ontwerpers van (deel)projecten in het gebied. Zowel de recreatieve zone, als de FlorijnAs, TT World, het circuit en het bedrijventerrein zijn op zichzelf staande ontwerpen, maar door het bij elkaar brengen van de ontwerpers van deze plannen zou de afstemming, de verbinding en de meerwaarde moeten kunnen landen. Alle ontwerpers deden hieraan met volle overtuiging en met verrassende resultaten aan mee. De boodschap van de ontwerpers aan de overheden is; kijk nog eens door een integrale bril naar het gebied en geef de gezamenlijke ontwerpers de kans om een integraal perspectief te maken. Het gaat immers om het totaalbeeld en niet om de realisatie van separate autonome ontwikkelingen die opnieuw door (virtuele) hekken van elkaar gescheiden zijn/blijven.

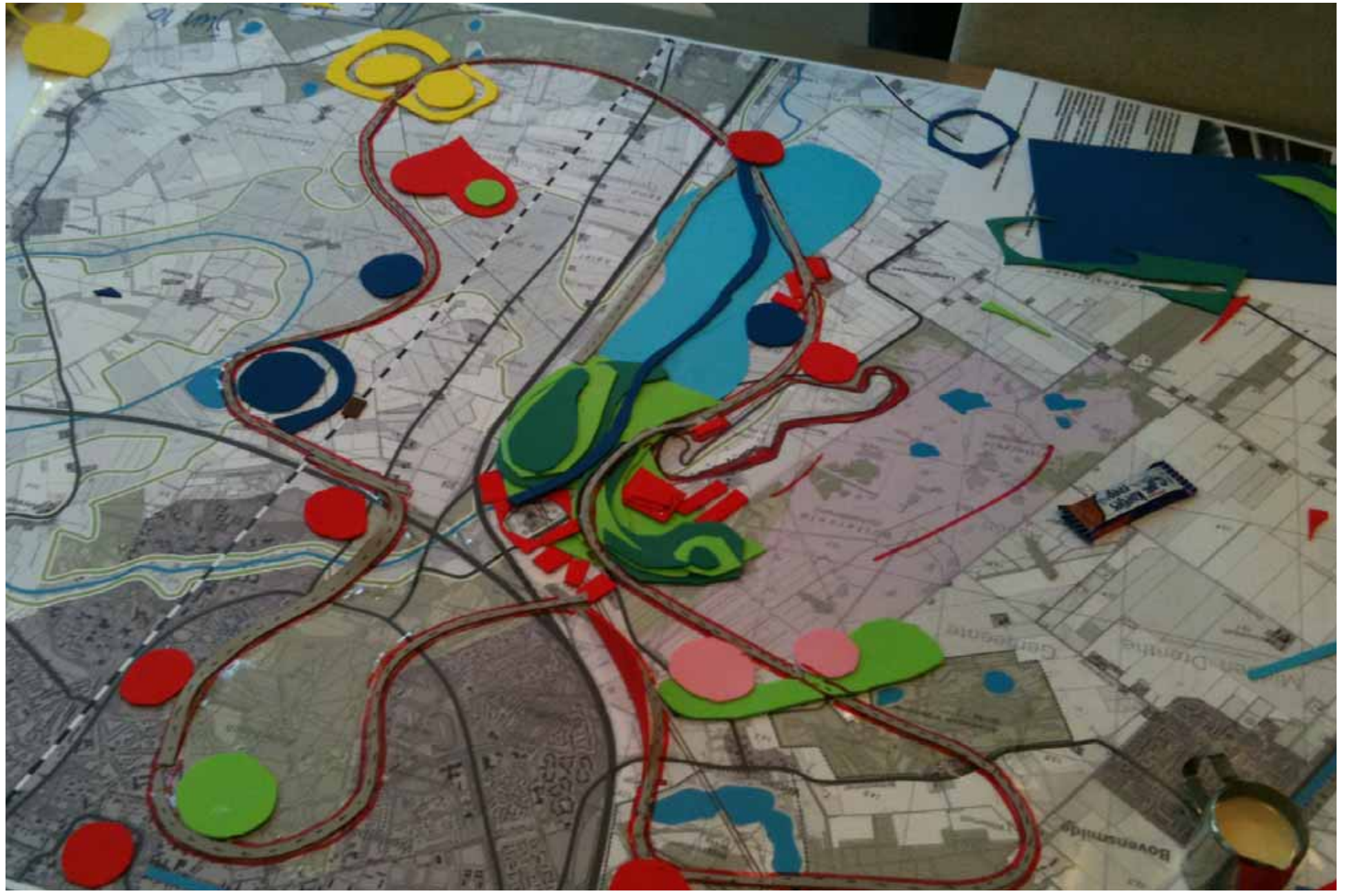
Met de ontwerpers zijn twee sessies geweest. In de eerste sessie presenteerde ieder zijn plan voor zijn eigen opdracht / deelgebied. Daarin werden de do's en dont's voor het integrale ontwerp doorgenomen aan de hand van de al gerealiseerde plannen en de op stapel staande pijplijnplannen. De gedachte dat een integraal ontwerp van het totale gebied een interessantere uitdaging was geweest, is een aantrekkelijke, maar gelet op de stand van zaken van de pijplijnplannen een achterhaalde. We zullen moeten inpassen, aanpassen en proberen verbindingen te laten ontstaan of te creëren. Van ontwerpen op een blanco vel is geen sprake (meer).

Tijdens de tweede sessie in Bunne werd gewerkt aan een aantal creatieve ontwerpen, voor een deel 3D en voor een ander deel op kleurige vellen. Met grote inzet, eensgezindheid en opvallend creatief zijn er aanzetten tot toekomstbeelden geschetst. Door de samenstelling van de groepjes rond bepaalde belangen, ontstonden er duidelijke verschillen in mogelijke scenario's. De resultaten zijn gepresenteerd in een schetsboekje.

Resultaten Bunne: 2e sessie

Op het gevaar af in clichés te vervallen willen we toch graag blijven benadrukken dat draagvlak komt te voet en gaat te paard. Het blijft spannend. Alle partijen moeten geven en nemen, en meebewegen. Partijen dreigen af te haken als het niet gaat zoals het volgens hen zou moeten gaan of krijgen niet waarop ze denken recht te hebben. Het valt dan ook niet mee om over je eigen schaduw heen te springen als visiepartner en niet te blijven hangen in oude conflicten en imago's.

Daarom is de gekozen werkwijze van deze sessie een heel andere. In de melkfabriek van Bunne kregen de visiepartners de resultaten van de creatieve sessie met ontwerpers gepresenteerd. Dit leidde tot discussie en vragen. Conclusie was dat de nieuwe Sounscapebenadering (beleving van geluid) ons ruimte geeft voor het zien van nieuwe kansen en mogelijkheden. De creativiteit rondom het toekomstbeeld van de Berg leidde tot inspiratie en nieuwe ideeën. Tijdens deze sessie hebben we onderzoeksvragen geformuleerd: vragen waarvan de visiepartners het waard vonden om te onderzoeken.

Onderzoeksvragen Bunne

De geluidsimpact van de toekomstbeelden:

- *Mogelijkheden geluidsreducerende werking van een berg (in hoeverre wordt een oplossing geboden voor geluid)*
- *Mogelijkheden van toevoegen nieuw geluid (soundscape gedachte)*
- *Wees daarbij onderscheidend op de geluidsbronnen (A28, schietterrein, circuit)*

Ruimtelijke impact / landschappelijke inpassing van een berg

- *Ruimtebeslag, vorm, hoogte, uitwerking e.d.*
- *Welke randvoorwaarden en uitgangspunten gelden er*

(multifunctioneel, programma,

- *waarborging circuit e.d.)*
Mogelijkheden nieuw knooppunt A28/N33. De gemeente geeft hierbij aan dat deze plannen al in te ver gevorderd stadium zijn om nog zaken te wijzigen.

Programmatistische invulling van de toekomstbeelden:

- *Bijvoorbeeld ruimte voor bedrijven in Assen-Zuid en rondom circuit?*
- *Waarborging huidige parkeercapaciteit*
- *Nut en noodzaak uitbreiding Baggelhuizerplas*

Exploitatiemogelijkheden van de toekomstbeelden

De zomer

Na deze sessie hebben we vele partners weer een keer individueel ontmoet. Soms om ideeën op te halen, dan weer om de stemming te peilen en te zorgen dat iedereen er na de vakantie ook weer bij zou zijn. Het geduld van de visiepartners wordt weliswaar op de proef gesteld (men had gehoopt dat er direct na de zomervakantie een eerste aanzet zou verschijnen), maar de rijen blijven – hier en daar met pijn en moeite – gesloten. De reden voor het uitstel was, dat we in de zomervakantie geconfronteerd werden met bezwaren tegen de werkwijze met scenario's. Daarom besloten we om tot een andere aanpak. Wat zou het mooi zijn als iedereen stap voor stap zou bijdragen aan die ene visie die het zou moeten worden. Daarvoor ontwierpen we een fundament met bouwstenen.

Het vergunningstraject dat dwars door het visieproces heen liep is en blijft een potentiële stoorzender. We proberen die twee te synchroniseren. De uitgangspunten waaraan de nieuwe vergunning voor het circuit zou moeten voldoen worden in het proces betrokken. Voor een deel gebaseerd op de visie van het circuit zelf (de rode contour) en voor een ander deel op de maatregelen die genomen zouden kunnen worden om de beleving van hinder te beperken (het groene spoor).

Gedurende de zomer is het communicatiespoor geïntensiveerd en actief opgepakt. Er is een informatiemanager aangesteld vanuit de provincie, en de eerste aanzetten voor de spelregels in het gebied komen op papier.

Resultaten Hooghalen: 3e sessie

Gewapend met deze nieuwe aanpak werd op 30 september de volgende sessie georganiseerd in het dorps huis van Hooghalen. Daarbij stonden centraal:

- beantwoording van de onderzoeksvragen uit Bunne;
- informatie-uitwisseling over de aanpak;
- werken aan het kiezen van voorkeursopties.

In deze sessie is samen gewerkt aan de juiste mix van bouwstenen en opties. Zo bouwen we de visie samen op. De visiepartners is gevraagd hun voorkeur uit te spreken over de te kiezen opties per bouwsteen. De uitkomsten zijn teruggekoppeld aan het bestuurlijk overleg en verwerkt in de visie.

De visiepartners vroegen ons na afloop nogmaals bijeen te komen:

- men vraagt om meegenomen te worden in de inhoudelijke verdieping op gebied van geluid en landschap.
- men wil met elkaar in gesprek over (on)mogelijkheden van de visie, over elkaars standpunten, voorkeuren en ideeën. Tot nog toe verliep de communicatie met name via BMC als mediator. Nu vindt men de tijd rijp om rechtstreeks met elkaar een open gesprek aan te gaan.
- bilaterale ontmoetingen tussen circuit en andere partijen om nadere informatie omtrent het programma van het circuit en de mogelijkheden tot innovatieve geluidsreductie te realiseren bij de bron.

Deze suggesties voor de aanpak van de finishing touch zijn serieus opgepakt. De nut en noodzaak worden onderkend en er is toegezegd hiervoor ruimte en mogelijkheden te creëren door het houden van een aantal deelsessies. Dit draagt ten zeerste bij aan een meer gedragen visie.

‘Bepakt en bezakt naar de TT’

‘Veel mensen, veel belangen...
Maar allemaal dezelfde richting op’

‘Luisteren naar elkaar’

‘twee pilaren. TT
en omgeving
in verbinding’

‘Respect voor elkaar,
gebruik je gevoel’

‘Hand in hand, samen, verbinding’.

Resultaten deelsessie Quick Wins

In deze deelsessie is gezocht naar maatregelen die op de korte termijn kunnen worden ingezet om de beleving van geluidsoverlast tegen te gaan. Overlast komt van meerdere bronnen: Circuit, A28, schietbaan. 'Quick wins' moeten daarom in de breedte worden gezocht. Het is de constante stroom aan geluid van alle bronnen bij elkaar – een deken van geluid - die de meeste overlast veroorzaakt, meer dan de 'pieken' die een aantal maal per jaar optreden. Vermindering van de geluidsdeken biedt derhalve het meeste perspectief. Daartegenover zou kunnen staan een toename van het aantal pieken: een interessante gedachte.

Juist vanwege de complexiteit van de geluidsbeleving is moeilijk aan te geven waar de meeste winst gehaald kan worden. Daartoe moet eerst goed onderzocht worden waar het geluid vandaan komt en wat daarbij als meest hinderlijk wordt ervaren: soundscape onderzoek. Relatief eenvoudige maatregelen, zoals een verlaging van de maximaal toegestane snelheid op de A28, hebben een beperkte invloed op geluid. Vaak gaat het slechts om een enkele decibel. Tegelijkertijd is het zo dat alle kleine beetjes helpen. Daar waar winst te halen valt moet actie worden ondernomen. Alle maatregelen bij elkaar moeten er uiteindelijk voor zorgen dat de geluidsdeken in intensiteit afneemt.

Resultaten deelsessies Landschappelijke Kwaliteit

Een van de aspecten waarover de visiepartners graag een verdiepingsslag wilden maken was de landschappelijke kwaliteit. Met andere woorden, welke bouwstenen gaan we concreet op de kaart zetten en onder welke condities gebeurt dat? De conceptkaarten worden besproken en aangevuld. Vervolgens gaan we de streefbeeldkaart maken.

Resultaten Assen: 4e en 5e sessie

De vierde plenaire sessie vond plaats in de Bonte Wever. Het was hoog tijd voor een update. De resultaten van de diverse bestuurlijke overleggen werden teruggekoppeld, het proces werd besproken, de inhoud van de visie werd toegelicht, evenals de wijze waarop de visiepartners hierop kunnen reageren. Vervolgens is de concept visie rondgestuurd en heeft elke partner een reactie kunnen schrijven. Vrijwel iedereen heeft hier gebruik van gemaakt. Er zat een aantal overeenkomsten in. Over deze punten is een bijeenkomst geweest. Dat was de 5e sessie, waarin het vooral ging over:

- de centrale rol van het circuit in het stuk. Het circuit was de aanleiding voor de visie, de prominente rol is daarmee begrijpelijk, maar er

wordt aandacht gevraagd voor een integrale oplossing vanuit alle geluidbronnen.

- het hoofdstuk over de vergunning. Inmiddels is er separaat overleg opgestart voor het opstellen van uitgangspunten van de vergunning. Deze worden vertaald in een convenant.
- de garanties voor daadwerkelijk minder hinderbeleving. Daar waar het in de visie 'slap' geformuleerd staat, kan dit in een convenant wel afgekaart worden. De visiepartners gaan van harte aan de slag met dat convenant en met het uitvoeringsprogramma.
- het sfeerbeeld. Het sfeerbeeld is bewust in een andere stijl geschreven ('wolliger'), om goed verschil met de rest te maken. De tekst wordt nog eens kritisch doorgelopen.

Tenslotte blik men terug op het proces tot nu toe en geven de visiepartners een aantal do's en don'ts voor het proces in de toekomst. We moeten ons niet laten opjagen door de tijd, de snelheid was bij tijd en wijle enorm. Soms werd er selectief uitgenodigd voor sessies, dat is niet wenselijk: nodig iedereen en laat ieder zelf beoordelen wat hij met de informatie doet, en koppel vervolgens terug over de uitkomsten. De provinciale regie werd als zeer positief ervaren. Blijf letten op coördinatie, informatie en communicatie. Communicatie wordt gezien als het belangrijkste element voor de komende periode.

De gevoerde sessies waren goed, maar de verdieping en het met elkaar in gesprek gaan komt nu pas daadwerkelijk op gang. Dat willen we vasthouden. We willen samen verder, elkaar blijven ontmoeten en met elkaar in gesprek blijven, dat is de grote winst van dit proces.

Bijlage 3 Alle betrokkenen

Visiepartners

TT directie / TT bestuur

TT Hall

TT World

Verkeerspark

Stichting Het Drentse Landschap

Natuur en Milieufederatie Drenthe

Vereniging voor Dorpsbelangen Hooghalen,

Laaghalen en Laaghalerveen

Bewonersoverleg Assen-West

Stichting geluidhinder Baggelhuizen en omgeving

Camping Witterzomer

Stichting Vrienden van TT

Ministerie van Defensie

Provincie Drenthe

Gemeente Assen

Dhr. P. Oosterbaan

Dhr. B. Jansen

Dhr. G. Stamsnijder

Dhr. A. Mast

Dhr. J. Vaessen

Dhr. S. Krans

Dhr. H. Jasper

Dhr. E. van der Bilt

Dhr. M. Buruma

Dhr. R. Hoekstra

Dhr. M. Van Middelaar

Dhr. G. Tijms

Dhr. M. Mauritz

Mevr. G. Minnen

Dhr. A. Den Teuling

Dhr. H. Franssen

Dhr. J. De Vries

Dhr. H. Zingstra

Dhr. R. Staal

Dhr. J. Timmer

Dhr. A. Noorman

Dhr. R. Mudde

Dhr. R. Klopstra

Mevr. M. den Boer

Dhr. G. Eleveld

Dhr. F. Heukers

Dhr. P. Faber

Dhr. J. Strijker

Dhr. J. Wester

Kerngroep

Projectleider provincie Drenthe

Projectleider gemeente Assen

Projectleider interne processen Drenthe

Projectsecretaris/deelprojectleider Drenthe

BMC

BMC

Projectgroep

Provincie Drenthe

Provincie Drenthe

Provincie Drenthe

Provincie Drenthe

Provincie Drenthe

Provincie Drenthe

Gemeente Assen

Gemeente Assen

Gemeente Assen

BMC

BMC

Bestuurlijk overleg

Gedeputeerde provincie Drenthe

Gedeputeerde provincie Drenthe

Wethouder gemeente Assen

Wethouder gemeente Assen

Projectleider provincie Drenthe

Projectleider gemeente Assen

Procesleiding BMC

Dhr. R. Klopstra

Dhr. J. Strijker

Dhr. G. Eleveld

Mevr. M. den Boer

Dhr. C. Oosterwijk

Mevr. G. Barendregt

Dhr. R. Klopstra

Dhr. G. Eleveld

Mevr. M. den Boer

Dhr. W. Feenstra

Mevr. R. van der Bij

Dhr. F. Heukers

Dhr. J. Strijker

Dhr. J. Wester

Dhr. P. Faber

Dhr. C. Oosterwijk

Mevr. G. Barendregt

Mevr. T. Klip-Martin

Mevr. J. Vlietstra

Dhr. H. Matthijsse

Dhr. A. Langius

Dhr. R. Klopstra

Dhr. J. Strijker

Dhr. C. Oosterwijk

Mevr. G. Barendregt

Gedeputeerde Staten Provincie Drenthe

CdK
Gedeputeerde
Gedeputeerde
Gedeputeerde
Gedeputeerde
Gedeputeerde
Gedeputeerde

Dhr. J. Tichelaar
Mevr. T. Klip-Martin
Mevr. A. Haarsma
Dhr. H. Baas
Dhr. R. Munniksma
Mevr. J. Vlietstra
Dhr. S. Swierstra

College B&W Gemeente Assen

Burgemeester
Wethouder
Wethouder
Wethouder
Wethouder
Wethouder

Dhr. S. Heldoorn
Dhr. M. Hoogeveen
Dhr. A. Langius
Dhr. H. Matthijsse
Dhr. J. Kuin
Dhr. A. Smit

Afstemgroep communicatie

Provincie Drenthe, informatiemanager
Gemeente Assen
Provincie Drenthe
TT Circuit

Mevr. M. den Boer
Mevr. F. Naber
Mevr. R. van der Bij
Dhr. P. Schorer

Ontwerpers en onderzoekers

Grontmij
Mecanoo
de Zwarte Hond
BO2
ZKA
Incas3/RuG

Dhr. B. van der Tuuk
Dhr. J. van Keeken
Dhr. B. van Bolderen
Dhr. N. Olivier
Dhr. W. Roovers
Dhr. T. Andringa

Overige betrokkenen overheid

Provincie Drenthe
Provincie Drenthe
Provincie Drenthe
Gemeente Assen
Gemeente Assen
Gemeente Assen
Gemeente Assen

Dhr. S. Boer
Mevr. I. Schotanus
Dhr. P. van Eijk
Dhr. J. Duinkerken
Dhr. F. Aikema
Mevr. T. Vegter
Dhr. R. Lindeboom

Kernteam BMC

BMC
BMC

Dhr. C. Oosterwijk
Mevr. G. Barendregt

Expertteam BMC

BMC
BMC
BMC
BMC
Tauw

Dhr. J. Straathof
Dhr. M. Gijzen
Mevr. L. Gelderblom
Mevr. D. Bergman
Dhr. A. van den Berg

